

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932—
ὡς ἑλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαίδευσης.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνν δραχ. 55. Τρίμηνν δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.
Αμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνν καὶ Τρίμηνν ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. Τόμος 41ος

Ἀθῆναι, 29 Σεπτεμβρίου 1934

Ἔτος 56ον.— Ἀριθ. 44

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΣΤΟΥ ΧΑΙΡΗΜΟΝΑ ΤΟ ΡΕΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑ

— Σονέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος—

Καθὼς μούφευγαν τὰ καθούρια,
ἔτσι μούφευγαν σὲ λίγο καὶ τὰ παιδιὰ.
Εἶχαν ἀλλάξει ἑξαφνα διεύθυνση καὶ
πήγαιναν πρὸς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς
ρεματιᾶς. Ἐκεῖνα ἔτρεχαν, ἐγὼ ἔ-
μενα πίσω.

Δυὸ ἀπὸ τὰ παιδιὰ
αὐτὰ ἦταν ἀπάνω-κάτω
συνομήλικά μου. Ἄλ-
λα τρία ἢ τέσσερα ἦταν
ἀπὸ δώδεκα ὡς δεκα-
τεσσάρων χρονῶν. Καὶ
ἦταν περισσότερο ἀπὸ
ὅ,τι μποροῦσα ἐγὼ τό-
τε νὰ νιώσω πονηρά,
παμπόνηρα. Θόλωναν
τὰ νερά, στραβοπατοῦ-
σαν, ἔφευγαν τρέχοντας.
Ἐμοιαζαν πολὺ μὲ
τὰ καθούρια τοῦ νεροῦ.
Ἐτρεχα κι' ἐγὼ ἀ-
πελπισμένος ἀπὸ πίσω
τους.

— Καρτερᾶτε κι' ἐ-
μένα!...

Τοῦ κάκου. Ἐτρε-
χαν, ἔτρεχαν, δὲ μπο-
ροῦσα νὰ τὰ φτάσω.
Ἄδικα ἔκλαιγα.

— Ἐσὺ δὲν εἶσαι γιὰ
νὰ πιάνης καθούρια; εἴ-
σαι γιὰ νὰ τρῶς χαρά-
μια!...

— Εἶσαι γιὰ τυφλο-
φώμια!

Ἔτσι λέγανε τὰ
πρόσφορα, τὶς λειτουρ-
γιές ποὺ προσφέρουν
στὶς ἐκκλησιές. Δὲ μὲ
χώνευαν, γιατί ἤμουν
παπαδοπαῖδι. Ἐκεῖνα
ἦταν παιδιὰ ναυτικῶν,

ψαράδων, γεωργῶν. Οἱ πατεράδες
τους θαλασσοπνίγονταν ἢ Ἰδρωναν
πολὺ γιὰ νὰ βγάλουν τὸ ψωμί τους·
οἱ γιοὶ τους τὸ εἶχαν αὐτὸ γιὰ καμάρ-
ι καὶ γι' αὐτὸ ἐμένα μὲ περιφρο-
νοῦσαν.

— Καρτερᾶτε κι' ἐμένα!...

— Νά! τώρα θὰ σὲ φᾶνε τὰ κρού-
σματα...

— Μιὰ στιγμή, καρτερᾶτε!...

— Θὰ σὲ φᾶνε τὰ στοιχεῖα!...

Ἐβαλα τὶς κλάψες, ἀλλὰ τοῦ κά-

κου. Ὅσο περισσότερο φώναζα, τόσο
περισσότερο διασκέδαζαν μὲ τὶς φω-
νές μου τὰ μικρὰ ἐκεῖνα δαιμόνια
τῆς ρεματιᾶς.

Σὲ λίγο ἐγιναν ἄφαντοι. Καὶ τοὺς
ἄκουσα ἀπὸ μακριὰ πῶς χασκογε-
λοῦσαν μὲ τὰ κλάματά μου!

Τότε χάθηκαν μέσα στὸ ρέμα. Κα-
θὼς εἶχα στρίψει γιὰ νὰ γυρίσω πίσω
στὴ βρύση τοῦ Χαίρημονα, ἀπ' ὅπου
ἀρχίζει νὰ ξεχωρίζῃ κάπως τὸ μονο-
πάτι ποὺ ἀνεβαίνει στὸ ἐκκλησάκι

τοῦ Ἀγ-Γιαννίου ἔχα-
σα τὸ δρόμο. Ἀντὶ νὰ
πάω δεξιά, ἔστριψα ἀρι-
στερὰ στὸ ρέμα τῆς Πα-
ναγίας τῆς Ζωοδόχου.

Ἦταν μεγάλο, ἀτέ-
λειωτο ἐκεῖνο τὸ ρέμα.
Ἀνέβαινα κι' ἀνέβαινα
κι' ὀλοένα χανόμουν.
Ἀντὶ νὰ βρῆσκω τὸ δρό-
μο ὅσο προχωροῦσα,
τόσο περισσότερο τὸν
ἔχανα.

Πότε ἔπεφτα μέσα
σὲ λάκκους καὶ λουμπες
τοῦ νεροῦ, ὅπου κοδό-
ταν ἀπότομα τὸ μονο-
πάτι, γλιστρώντας ἀπά-
νω στοὺς μυτεροὺς καὶ
γλιστεροὺς βράχους ποὺ
μοῦ ἔφραζαν τὸ δρόμο,
καὶ πότε προσπαθοῦσα
νὰ σκαρφαλῶσω σὲ βρά-
χους χαμηλότερους καὶ
ἱσίοις, μὰ πάνω ἀπ'
αὐτοὺς δὲν ἔβλεπα τί-
ποτε.

Ἀριστερά, ὡς ἓνα
μῖλι μακριὰ στὴ ρίζα
τοῦ βουνοῦ, ἔβλεπα ἓνα
παλιὸ μισογκρεμισμένο
κτίριο. Τὰ ἔλεγαν ὁ Μύ-
λος τῆς Καμινίτσας. Ἦ-
ταν παλιὸς νερόμυλος,
ἄχρηστος καὶ ἔρημος
τώρα πιά.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Ὁ ἀδερφός μου καὶ... ἐγώ!

Στην αρχή έκλαψα άπαρηγόρητα. Έπειτα τὰ δάκρυά μου στέρεψαν. Αίσθανόμουν μεγάλο φόβο. Προσπαθούσα νὰ βρῶ ἕνα μέρος νὰ περάσω. Θυμόμουν τὰ «κρούσματα», τὰ στοιχειά, πού με φοβέριζαν τὰ παιδιά σάν ξεφυγαν. Καί ἦταν φυσικό νὰ βρίσκονταν πολλά στοιχειά στο ἄγριο ἐκεῖνο ρέμα. Ὁ τόπος «ἐκρότιζε». Καί κάθε μικρός θόρυβος, κάθε πνοή, κάθε θρόισμα ἀκούγονταν δέκα φορές δυνατώτερα.

Πολλοί βράχοι στέκονταν γύρω μου, περήφανοι, ψηλοί, πού οὔτε νὰ τοὺς ἀνέδῃς μπορούσες οὔτε νὰ τοὺς κατέβῃς. Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς ἦταν λίγο χαμηλότερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους καί εἶχε σάν παραπούλι στο πλευρό του ἕναν ἄλλο βράχο γυρτό, σκεπασμένον με χαμόκλαδα. Δὲν ξέρω πῶς κατάφερα ν' ἀρπαχτῶ ἀπὸ τὰ κλαδιά αὐτὰ καί νὰ σκαρφαλώσω στο βράχο.

Με μεγάλη μου χαρὰ βρήκα στὴν κορφὴ του μερικά πατήματα κι' ἀνέβηκα στὸν ἄλλο, τὸν ψηλότερο. Ἐκεῖ στάθηκα κι' ἀγνόνηψα. Μποροῦσα τώρα νὰ ἰδῶ γύρω μου.

Κατὰ τὸ μέρος τοῦ βοριά ἔβλεπα τὴ θάλασσα, μακρινή, ἀφθαστη, χωρὶς νὰ φαίνονται οὔτε ἀμμουδιὰ οὔτε γαλός. Ὁ ἥλιος ἔλαμπε πολὺ ἐκεῖ κάτω κι' ἐγυάλιζε, ἐγυάλιζε καί τὸ καταγάλανο πέλμαος σάν καθρέφτης. Οἱ ἀχτῖδες τοῦ ἡλίου ἔπεφταν, βουτοῦσαν, χόρευαν στὸν ἀφρὸ τοῦ κύματος.

Κατὰ τὰ βορειοδυτικὰ εἶδα ἀντίκρου μου τὸ λόφο. Ἦταν ἐκεῖ τὸ ξωκλήσι τοῦ Προδρόμου. Μὰ πόσο μακριὰ φαίνόταν! Εἶδα ἐπάνω στὴν κορφὴ τῆς ἐκκλησίας ἕναν ἀνθρωπάκο, σάν φύλλο κολλημένον ἐπάνω στὶς σταχτιές πλάκες τῆς ἐκκλησίας. Εἶχαν ἀποφασίσει ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα, τὴν παραμονὴ τῆς γιορτῆς, νὰ διορθώσουν τὴ χαλασμένη σκεπή, κι' ἐκεῖνος πού ἔβλεπα θὰ ἦταν χτίστης ἢ μαραγκός.

Ἐβαλα μιὰ φωνή:

— Ἐ, ἔ, ἔ!... ἐδῶ εἰμαι, ἐλάτε!...

Μὰ πού ν' ἀκουστῇ; Ἐπρεπε κανένα ὄρνιο ἢ πουλὶ τῆς ἐρημιᾶς νὰ βρεθῇ πρόθυμον νὰ πάρῃ στὰ φτερά του τὴ φωνή μου γιὰ νὰ τὴν πᾶν ἐκεῖ κάτω μακριά.

Ἐξαφνα, καί δίχως νὰ τὸ περιμένω, ἀκουσα σάν ἕνα μακρινὸ ἀντίλαλο στὶς φωνές μου:

— Ἀλέκο, πού εἶσαι;...

Ἐγνώρισα ἁμέσως τὶς φωνές. Ἦταν δύο γυναῖκες ἀπὸ τὴν πρωινὴ συνοδεία μας καί δίχως ἄλλο ἔρχονταν ψάχνοντας νὰ με βροῦν.

Δὲ φαίνονταν νὰ ἔρχονται ἀπὸ

πολὺ μακριὰ οἱ φωνές. Ἀλλὰ ψυχὴ δὲν ἔβλεπα. Βρίσκονταν κάτω στὴ βρύση τοῦ Χαιρήμονα. Κι' ἐγὼ ἤμουν ἐπάνω, ψηλά, κατὰ τὴν κορφὴ τῆς ἄλλης ρεματιάς, κοντὰ στο μῦλο τῆς Καμινίτσας, πού τότε δὲν ἤξερα οὔτε τὸν ἔλεον ἔτσι. Ἦταν ἀδύνατο νὰ με ἰδοῦν ἀπὸ κεῖ πού βρίσκονταν. Οὔτε ἤξερα πῶς νὰ τοὺς δώσω μετὶς φωνές μου νὰ καταλάβουν πού βρίσκονται.

Ἐφώναξα ὅσο μπορούσα:

— Ἐδῶ εἰμαι, ψηλά στο βράχο... Δὲν ἔβρω ἀπὸ πού νὰ κάνω... Ποῦ εἴσαστε;... Δὲ σὰς βλέπω... Ἐλατ' ἐδῶ!...

Ἀκουσα καί πάλι ἀπάντηση, ἀλλὰ οἱ φωνές ξεμάκρυναν ἀντὶ νὰ πλησιάζουν. Οἱ γυναῖκες δὲ θὰ ἤξεραν πού νὰ με ζητήσουν.

— Δὲν ἀκοῦτε;... Ἐδῶ εἰμαι!...

— Τώρα!... Ἐρχόμαστε!...

Καί ἡ φωνὴ ξεμάκρυνε ἀκόμη περισσότερο. Ἀντὶ νὰ ἔρθουν ξεφυγαν. Με ζητοῦσαν πρὸς τὰ κάτω, στο ρέμα τοῦ Χαιρήμονα, κατὰ τὸ γαλὸ, ἐνῶ ἐγὼ βρίσκομουν στο ρέμα τῆς Ζωοδόχου κατὰ τὸ ἐπάνω μέρος

Ἀφοῦ περίμενα πολλὴ ὥρα ἀδίκαιες καλὲς γυναῖκες πού ἔφαχναν νὰ με βροῦν, βρήκα στὴν τύχη, πέρα ἀπὸ τὸ βράχο ὅπου στεκόμουν, ἕνα μικρὸ πέραςμα, πού θὰ μπορούσα ἀπ' αὐτὸ νὰ περάσω ἀντίπερα κατὰ τοῦ Χαιρήμονα. Με σκισμένα τὰ χέρια, με καταματωμένα τὰ πόδια ἔφτασα ἀντικρὺ, σ' ἕνα ὕψωμα πού ἔβλεπε κατὰ τὸ ρημαγμένον κελλὶ καί τὴ στερεωμένη βρύση.

Μὰ ἐκεῖ ὁ δρόμος πιά κοβόταν οὔτε μονοπάτι εἶχε οὔτε πέραςμα. Ἦταν ἀδύνατο νὰ φτάσω ἀντικρὺ στο ἄλλο μέρος, στο κελλί.

Τοῦ κάκου εἶχα κοπιᾶσει. Ἐπρεπε νὰ κατέβω πάλι ὅλη τὴν κατηφορίαν τῆς ρεματιάς, πού με τόσο κόπο τὴν ἀνέβηκα, καί νὰ ψάξω νὰ βρῶ τὸ δρόμο μου ἀπὸ κεῖ πού τὸν ἔχασα, ἐκεῖ ὅπου τὸ ρέμα χωριζόταν κι' ὅπου με εἶχε ἀφήσει μοναχὸ ἢ συντροφιά μου.

Μὰ ἤμουν τόσο ἀποκατωμένος, πού δὲν ἀντεῖχα πιά σὲ νέους κόπους. Οἱ γυναῖκες πού εἶχαν βγῆ γυρεύοντάς με δὲ φάνηκαν πουθενά. Θὰ εἶχαν κατέβει φαίνεται κατὰ τὴν ἀκροθαλασσὶν, στὴν ἄλλη ἀκρὴ τῆς ρεματιάς. Ἀπὸ πολλὴ ὥρα εἶχα πᾶψει ν' ἀκούω τὶς φωνές τους.

Τὴν ὥρα ἐκεῖνη πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου ἀκουσα κουδουνίσματα, σφυρίγματα καί τραχιές φωνές. Ἀπὸ πίσω μου βρίσκονταν ἕνα ψήλωμα, μιὰ

παράξενη, ἀπότομη κορφή, πού ἔμοιαζε σάν κάστρο. Ἐνα κοπάδι γίδια ἀνέβαινε τὸν ἀνήφορο με φωνές καί σφυρίγματα καί ποδοβολητό. Ἀπὸ πού βγήκαν αὐτὰ τὰ γίδια δὲν τὸ εἶχα πάρει εἴδηση. Βέβαια θὰ τὰ εἶχαν ποτίσει ἐπάνω στὴ μάνα τοῦ νεροῦ τῆς Ζωοδόχου καί τώρα τὰ κατέβαν στὴ βοσκή.

Ἐνα τσοπανόπουλο στὴν ἡλικία μου, με τὸ ἄσπρο του πουκάμισο καί τὴν καπίτσα του, κρατώντας μιὰ γκλίτσα πολὺ πιδ ψηλὴ ἀπὸ τὸ μπῶι του, τὸ εἶδα νὰ στέκεται μιὰ στιγμὴ καταντικρὺ μου, στο κοντινότερο κατὰ μένα μέρος τοῦ βουνοῦ. Κοντὰ του στεκόταν ἕνα κοριτσάκι ὡς ὀχτὼ χρονῶ, με τὴν κόκκινη μάλλινη ποδίτσα του, ἐυπόλητο κι' ἀχτένιστο.

Ἄμα εἶδα αὐτὰ τὰ δύο πλάσματα ἐπῆρα θάρρος καί φώναξα!

— Ἐ! ἐσεῖς παιδιὰ!... Ἐχασα τὸ δρόμο... Δὲ μοῦ λέτε ἀπὸ πού νὰ κάνω;... πῶς νὰ βγῶ ἀποδῶ;

Ἀντὶ γιὰ ἄλλη ἀπάντηση ὁ μικρὸς βοσκὸς ἐσώκωσε ἕνα μεγάλο χαλίκι ἀπὸ χάμω καί τὸ πέταξε κατὰ τὸ μέρος μου. Τὸ χαλίκι ἔπεσε μετὰ γὰλο κρότο κάτω στὴ ρεματιά.

Καί δεύτερο καί τρίτο λιθάρι μοῦ ἔρριξε ὁ μικρὸς βοσκός.

Ἐνα ἀπ' αὐτὰ λίγο ἔλειψε νὰ με φοβίσῃ. χτύπησε τὸ βράχο, ὅπου στεκόμουν, πέντε βήματα πιδ πέρα ἀπὸ μένα.

Τὸ κοριτσάκι ἐγέλασε με πικιδίστικη χαρὰ. Ἐγὼ παρμημέρια λιγάκι καί κάθησα, στο χαμηλότερο μέρος τοῦ βράχου, ἀνάμεσα στὰ ὀλοεύοντα θυμάρια καί στοὺς σχοίνους.

Ἔτσι ὅπως ἤμουν ἀποκατωμένος, ἀφανισμένος, κάθησα ἐπάνω στο ἀπάτητο χορτάρι, ἀκούμπησα τὸ κεφάλι μου σ' ἕνα σχοῖνο καί δὲν ξέρω ἂν κοιμήθηκα ἢ ὠνειρεύτηκα ἢ οὔτε εἶδα τὸ εἶδα στὰ ἑσπνια μου. Παρουσιάστηκε μπροστὰ μου ἕνας γέροντας σεβάσιμος με κάτασπρα γένια καί μακρὸ ράσο. Μ' ὅλο πού ἦταν χλωμός, τὸ πρόσωπό του ἦταν δροσερὸ σάν τοῦ παιδιοῦ καί εἶχε μιὰ παράξενη ὁμορφιά, πού μόνο οἱ ἄγιοι στίς εἰκόνες ἔχουν.

Μὲ φώναξε με τ' ὄνομά μου καί εἶπε:

— Πῶς ἦρθες ἐδῶ, τέκνο μου;

— Ἐχασα τὸ δρόμο, ἀπάντησα ἐγὼ.

Ὁ γέρος κούνησε τὸ κεφάλι του.

— Ἔτσι χάνουν τὸ δρόμο τους,

εἶπε, ὅσοι δὲν ξέρουν ποῦθε ἔρχονται καί πού πηγαίνουν. Μήπως σ' ἐστεῖλαν πουθενά σὲ καμιὰ δουλειὰ καί λές «ἔχασα τὸ δρόμο»; Γιατί δὲν ἔκανες ὕπακοή; Δὲ σοῦ εἶπε ὁ

πατέρας σου ὅτι ἔπρεπε νὰ μείνης ἐκεῖ ὥσπου ν' ἀπολύσῃ ἢ ἐκκλησιᾷ; Γιατί ξεφυγες;

Δὲν ἤξερα τί νὰ τοῦ πῶ. Δὲ μοῦ ἔρχονταν οὔτε κἄν νὰ τὸν ρωτήσω πῶς τὸ ξέρει.

Καί δὲ σοῦ ἔφτασε ὁ κίνδυνος πού πέρασες, πού κόντεψε νὰ σὲ σκοτώσῃ ἢ φοράδα σήμερα τὸ πρῶτ; Δὲν ἔπρεπε νὰ βάλῃς γνώση;

— Ἀ, ἦσουν ἀντικρὺ καί μ' ἔδλεπες; εἶπα ἐγὼ, μὴν ξέροντας τί ἄλλο νὰ εἰπῶ.

Ἐμεῖς τὰ βλέπουμε ὅλα, εἶπε μετὰ ἄλλο τόνο ἐκεῖνος. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Χαιρήμων, ὁ καλόγερος πού σοῦ μιλοῦσε προχθὲς ὁ πατέρας σου.

Δὲ δούλευε τὸ μυαλό μου. Οὔτε κἄν στοχάστηκα πῶς ὁ Χαιρήμων ὁ καλόγερος, πού μοῦ μιλοῦσε ὁ πατέρας μου, ἦταν ἀπὸ πολλὰ χρόνια πεθαμένος.

Πήγαινε, μοῦ εἶπε. Νὰ βάλῃς μετάνοια στὸν πατέρα σου καί νὰ τοῦ πῇς ἀπὸ μέρους μου, ὅτι πρέπει νὰ εἶναι, πῶς αὐτὸς τὸς στὰ παιδιά.

Δὲν κατάλαβα πῶς ξύπνησα κι' οὔτε ἤξερα ἂν εἶχα ἀποκοιμηθῇ. Βρέθηκα ἔχοντας τὰ μάτια μου ἀνοιχτά. Μιὰ παράξενη, βαθειὰ μοσχοβολιὰ σάν ἀπ' ὅλα μαζί τὰ θυμάρια, τὶς μυρτιές καί τ' ἀγριολούλουδα τοῦ βουνοῦ, με μεθοῦσε με τὴ γλύκα τῆς. Κοντὰ μου στέκονταν οἱ δύο γυναῖκες, πού μ' ἔφαχναν τώρα καί τόσην ὥρα. Ἦταν κιόλας μεσημέρι κι' εἶχαν περάσει πέντε ὀλόκληρες ὥρες πού ἔλειπα ἀπὸ τὸν αὐλόγυρο τῆς ἐκκλησίας, ὅπου λειτουργοῦσε ὁ πατέρας μου.

— Ἀχ, ἄπονε, ἀπόκοτε, ἔκανε ἡ μιὰ ἀπὸ τὶς δύο γυναῖκες. Πήγες μετὰ τὰ παλιόπαιδα καί γύριζες στὰ χαμένα.

Καί σ' ἀφήσανε καί χάθηκαν μέσα στο ρέμα. Καί κρύφτηκαν ἀπ' τὸν πατέρα σου. Κι' ἐμᾶς μᾶς εἶπαν πῶς δὲ σὲ εἶδαν.

— Τώρα πῶς θὰ γλυτώσῃς τὸ ξύλο; εἶπε ἡ πρώτη. Μ' ὅλο τὸ δίκιο, σοῦ πρέπει νὰ τὶς φᾶς...

— Σῶπα σύ, εἶπε ἡ ἄλλη. Ἐλα, κι' ἐμεῖς θὰ σὲ γλυτώσουμε. Ἐμεῖς οἱ γυναῖκες, πρόσθεσε γυρίζοντας κατὰ τὴν ἄλλη, γι' αὐτὸ ἔχουμε πλατιές ποδιές με πολλὰς διπλές, γιὰ νὰ γλυτώνουμε τὰ παιδιὰ δταν θέλουν νὰ τὰ δείρουν οἱ πατεράδες τους.

Κι' οἱ δύο τους γέλασαν δυνατὰ κι' ἡ ἔρμην ρεματιά ὀλόκληρη ἀντιλάλησε ἀπὸ τὸ εὐθυμο κρουσταλλένιο γέλιο τους.

— Δὲν τὸν ἀφήνει, εἶπα ἐγὼ, ὁ

Χαιρήμων ὁ καλόγερος νὰ με δείρῃ. — Ποῖς Χαιρήμων καλόγερος; Τί λές; Εἶσαι στὰ καλά σου; Μὴν ἔπαθες τίποτε; Μὴν εἶδες κανένα στοιχεῖο στο ρέμα καί σοῦ γύρισε τὰ μυαλά;

Ἐγύρισα τὸ κεφάλι μου κι' ἔρριξα μιὰ ματιὰ κατὰ τὰ χαλάσματα τοῦ παλιοῦ ἔρημου κελλιοῦ. Τότε φοβήθηκα καί σῶπασα.

ΔΙΑΣΚΕΥΉ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΣΦΗΚΑΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Α'.

Ὁ Γιαννάκης, ὡς πού νὰ μεγαλώσῃ γιὰ νὰ πηγαῖνι στο κυνήγι μετὸν πατέρα του, κυνηγᾷ στο περιβόλι τοῦ σπιτιοῦ του.

Μὰ τί κυνηγᾷ; — Ἐ, καί τί ἄλλο παρὰ πεταλούδες; Μήπως ἔχει τουφέκι γιὰ πουλιά; Τὸ καπέλλο του εἶναι τὸ μόνο του ὄπλο. Τὸ κρατεῖ στὰ χεῖρά του, παραφυλάει καί, μόλις ἰδεῖ πεταλούδα καθισμένη σὲ λουλούδι, τρέχει νὰ τὴν καπελλώσῃ.

Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο κατορθώνει καμμιὰ φορὰ νὰ πιάσῃ καμμιὰ... κουτοπεταλούδα. Οἱ περισσότερες ὅμως, πού εἶναι ἔξυπνες, τοῦ φεύγουν τὴ στιγμὴ ἴσα-ἴσα πού νομίζει πῶς τὶς ἔχει στὰ χεῖρά του. Τί φούρκα!

Δὲν ἀπελπίζεται ὅμως ὁ Γιαννάκης, οὔτε κουράζεται. Τρέχει, κυνηγᾷ, κρούβεται, παρομονεύει. Νά, μιὰ ἄσπρη πεταλούδα... κάθησε πάνω σ' ἕναν κρίνο!... Πάει σιγὰ-σιγὰ, μετὰ τὸ καπέλλο στο χέρι, καί πάφ! δίνει ἄξαφνα τὴν καπελλιὰ. Μὰ κι' ἡ ἄσπρη πεταλούδα τοῦ φεύγει κι' ὁ Γιαν-

νάκης μένει... μετὰ τὸ καπέλλο στο χέρι.

Ἄ, νὰ τώρα μιὰ γαλάζια! Τί μεγάλη καί τί ὠραία πού εἶναι! Ἄ, μὰ θὰ σκάσῃ ἂν δὲν τὴν πιάσῃ κι' αὐτὴ!... Τὴ βά-ζει στο κυνηγητό. Ἡ γαλάζια πεταλούδα, πού δὲν εἶναι μόνο ἔξυπνη μὰ καί κατεργάρ, τοῦ κάνει ἕνα σωρὸ παιχνίδια. Ἐκεῖ πού πετᾷ, κάθεται ξαφνικά σ' ἕνα λουλούδι, στέκεται ἀκίνητη, κάνει τὴν κουτὴ. Ὁ Γιαννάκης πλησιάζει, βέβαιος πῶς θὰ τὴν πιάσῃ, ὅχι πια μετὰ τὸ καπέλλο του, παρὰ μετὰ τὰ χεῖρά του. Μὰ νά! Τὴν

τελευταία στιγμὴ ἡ πεταλούδα πετᾷ ψηλὰ πέντε μέτρα. Πιάσ' τὴν ἂν μπορῇς, κύρ Γιαννάκη! Καί τὸ κυνηγητὸ ξαναρχίζει.

Μιὰ ὥρα τὸν παιδεύει μετὰ τὰ καμώματά της ἡ γαλάζια πεταλούδα. Καί μόνο ἀφοῦ τὸν ἔκαμε νὰ φτάσῃ ὡς τὴν ἄλλη ἀκρὴ τοῦ περιβολιοῦ, πέταξε πολὺ ψηλὰ, πέρασε πάνω ἀπ' τὸν τοῖχο καί κατέβηκε στο περιβόλι τοῦ γείτονα. Πού νὰ τὴν κυνηγήσῃ πιά ὁ Γιαννάκης! «Ἄς τὴν, συλλογιέται, θὰ τὴν πιάσω ἄλλη φορὰ». Καί γυρίζει γιὰ νὰ παίξῃ τὸ στεφάνι του καί νὰ παρηγορηθῇ.

Ἀλλὰ καθὼς γύριζε, κίνησε τὴν προσοχή του ἕνας κρίνος πού κουνιόταν παραξένα. Περίεργος, πλησίασε νὰ ἰδῇ τί ἔπαθε ὁ κρίνος ἐκεῖνος. Εἶδε τότε πῶς εἶχε μπεῖ μέσα στο χωνὶ του μιὰ μεγάλη σφήκα, πού ἔβρασε πάνω στὸν κίτρινο σπόρο του.

— «Α! θα πιάσω τουλάχιστο τη σφήκα! συλλογιέται άμέσως ο Γιαννάκης. Δεν είναι βέβαια ωραία σαν πεταλούδα, αλλά... στην άνοσσορία καλό και το χαλάει.

Και φάπ! δίνει στον κρίνο μια δυνατή καπελλιά.

Το καίμενο το λουλούδι σπάει κι' η δύστυχη σφήκα, χτυπημένη, ζαλισμένη, πέφτει στο χώμα. Ο Γιαννάκης δεν χάνει καιρό. Βγάζει μια καρφίτσα απ' τη μπλούζα του, τρυπάζει τη σφήκα πέρα πέρα και την αφώνει σ' ένα βούλωμα από φελλό, που τόξε κι' αυτό στην τσέπη του.

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

«ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΜΟΥ» (*)

Κίρκουρα-Γαλήνη-Σεπτέμβρης

Σας γράφω από τη «Γαλήνη», 8 που ξεκαλοκαιριάζουμε κάθε χρόνο, μέσα από την «αυγουλωτή» κάμαρα. Οι τοίχοι της είναι από πρινάρια, σκοίνα και μυρτιές, και η είσοδος από δυο σειρές ψηλά, λιανά κυπαρίσσια. Στέκεται απάνω έναν καταπράσινο βράχο, που τελειώνει στη θάλασσα. Ακούω τη βοή του νερού κι' από τα άπειρα παραθυράκια βλέπω το σπιτοδόλιμά του.

Όλη αυτή η νερένια έκταση έρχεται κατά δω, χωρισμένη σε σειρές από μικρά κύματα, που σπρώχνουν το ένα το άλλο με απαλότατη βία, σά να θέλουν να φτάσουν μια ώρα αργότερα στο βράχο.

«— Όλη αυτή η νερένια έκταση έρχεται για μένα, συλλογίζομαι με περηφάνεια ενώ διαβάζω ένα ωραίο βιβλίο για το Μεγάλο Άλέξανδρο, γραμμένο από ένα σοφό Γερμανό. Ω, και βέβαια, που έρχεται για μένα!»

Μά νά, που ακούονται γέλια. Οι αδελφές μου και μια φίλη μας κολυμπούνε' ακούω τη φωνή της αδελφής μου:

— Πατέρα, δεν κάνεις καλά να κάνης μακροβούτια στην ηλικία σου!

Βλέπω το ροδοκόκκινο κεφάλι του πατέρα μου με τα κάτασπρα γένεια να τινάζεται στον ήλιο και πάλι να χάνεται κάτω από το νερό, για να ξαναφανή πολύ πιό μακριά. Ποιός πατέρας δέχτηκε ποτέ συμβουλές από το παιδί του! Ο καθένας έχει την πείρα του, και δεν υπάρχει ματαιότερο πράγμα από τη μεταβίβαση πείρας από τη ζωή του ενός στη ζωή του άλλου.

Ο καθένας πρέπει να κάμει τη δική του την πείρα και να που απόχτησα τώρα κι' εγώ τη δική μου: Τδ νερό δεν έρχεται μονάχα για μένα!

Τδ κοιτάζω, όπως απλώνεται ήσυχο και πλατύ πέρα στο βάθος κατά τα βουνά της Ηπείρου, είναι βαθυγάλανο ύστερα όλο κι' ανοιχτότερο, γίνεται, πρασινωπό. Όσο ζυγώνει, αφήνει να

φαίνονται τα φρύδια των φυκιών, που γράφονται στο βυθό του, κι' όσο πιό κοντότερα έρχεται, τόσο και πιό ξάστερα δείχνει τα στρογγυλά πολύχρωμα χαλίκια του και παιγνιδίζει στον ήλιο.

Τδ κοιτάζω Είμαι βέβαιη πιά πώς δεν έρχεται για μένα, τουλάχιστον μονάχα για μένα, και... σχεδόν πικραίνουμαι.

Τδ παιδιαστικό αυτό συναίσθημα, που με συνεπήρε, μου θύμησε κάτι παρόμοιο μ'α πολύ χερτωμένο, που αξίζει τον κόπο να σας το διηγηθώ.

Τδν περασμένο Ιούνιο, στις γραπτές εξετάσεις, μπήκα σε μια τάξη. Ήταν ένα τμήμα της Γ' Γυμνασίου. Είχαν σύνθεση και το θέμα ήταν μια «έντυπωση» από τη ζωή τους ευχάριστη ή δυσάρεστη. Τα κορίτσια σκυμμένα έγραφαν τις έντυπώσεις τους, δεν άκουσαν παρά ο ήχος της πέννας επάνω στο χαρτί, το γύρισμα της κόλλας και κάπου κάπου κανέναν στεναγμό. Μερικές είχαν τελειώσει, ο καθηγητής ευγενέστατος μου έδωσε τα γραπτά μήπως ήθελα να ρίξω καμμία ματιά.

— Πολύ ευχαρίστως!

Πήρα τα γραπτά και τα ξεφύλλιζα. Τα ευχάριστα και τα δυσάρεστα τδν παιδιών δεν άφένουν και πολύ από τδν μεγάλων. Ένας θάνατος, μια αρρώστια, μια έκδρομή, ένα δώρο, μια κούκλα που έσπασε, μι'α καινούργια που ήρθε. Όλα κοινά και όμοια σ' όλα τα παιδιά. Αλλά να και κάτι άλλοιωτικό. «Τδ τραγούδι μου» είχε για τίτλο.

«Όταν ήμουνα μικρή, έγραφε πάνω κάτω ή μαθήτριά, είχα ένα τραγούδι. Αυτό τδ τραγούδι ήταν ή χαρά μου, τδ καμάρι μου, ή ευτυχία μου. Τδ τραγούδι ήταν δικό μου, καταδικό μου, τώχ κάμει ο πατέρας μου επίτηδες για μένα. — Κανένα παιδάκι στον κόσμο δεν είναι τόσο ευτυχισμένο σαν και μένα, έλεγα κάθε βράδυ, που πήγαίνα να κοιμηθώ, γιατί κανένα δεν έχει δικό του τραγούδι! Όταν ξυπνούσα, μέσα σ' αυτή μου γύριζε ο γλυκός του ήχος. Τί ευτυχισμένη που ήμουνα!

«Μιά νύχτα, εκεί που κοιμόμουν, πάλι άκουσα τδ τραγούδι μου! Πετα-

χτηκα τρομαγμένη. Κοίταξα γύρω μου, στην κάμαρά μου δεν ήταν κανείς

«Στόν ύπνο μου θά τδ είδα, συλλογίστηκα και ξαναπλάγιασα. Μά σε λίγο ξεχώρισα καθαρότερα τα λόγια του. Κάποιος έλεγε τδ τραγούδι μου! Σηκώθηκα, άνοιξα την πόρτα και βγήκα στο διάδρομο: κανείς και σκοτάδι βαθύ. Από τη χαραματιά της διπλανής πόρτας έδινε φως Πατώντας στις μύτες έφτασα ως εκεί και στάθηκα. Η φωνή έρχόταν θετικά από εκεί. Κοίταξα από την κλειδαρότρυπα. Δεν πίστευα τδ μάτια μου σφίχτηκε ή καρδιά μου, ζαλιστηκα, μά έβαλα όλα τδ δυνατά μου και στάθηκα. Ο πατέρας μου, σκυμμένος πάνω από τδ κρεβάτι του μικρού αδελφού μου, τού έλεγε τδ τραγούδι μου, μάλιστα τδ τραγούδι μου, τδ δικό μου, τδ καταδικό μου τραγούδι! και όταν έφτανε εκεί που ήτανε τ' όνομά μου, έβαζε τ' όνομα τού μικρού αδελφού μου!

«Πάει πιά, τδ τραγούδι δεν ήτανε δικό μου! Γύρισα στην κάμαρά μου άπελπισμένη, έπεσα στο κρεβάτι μου και έκλαψα ως τδ πρωί. Από τότε δέ θέλησα να τδ ξανακούσω. Αυτό ήτανε ή μεγαλύτερη λύπη στη ζωή μου, και τώρα ακόμα που τδ θυμάμαι, μου σφίγγεται ή καρδιά».

«Έτσι θά σφιγγόταν κι' ή δική μου ή καρδιά τώρα, που βεβαιώθηκα πώς ή θάλασσα δεν έστειλε όλες εκείνες τις απαλότατες σειρές τού νερού της στο βράχο μου για χατήρι μου, αν ή πείρα της ζωής δέ μου δίδασκε, πώς δ, τι γίνεται, δ, τι έρχεται κι' δ, τι φεύγει, δέ γίνεται και δεν έρχεται και δέ φεύγει ούτε για μένα ούτε και για κανένα άλλον, παρά μονάχα για τδν ίδιο τδν έαυτό του, από δική του ανάγκη και για δικό του λογαριασμό. Και ούτε είναι ανάγκη, για να χαρούμε ένα ωραίο πράγμα, να είναι δικό μας, τουλάχιστον σάν άκουσμα ή σάν όραμα. Γιατί τδ τραγούδι δέ θά μπορούσε να τραγουδηθή και στο μικρό αδελφό και σάν ξάδελφο και σ' όλα τδ παιδιά τού κόσμου, χωρίς μ' αυτό να χάση τίποτα από τήν όμορφιά του και τήν αξία του; Κι' αν έδινε τόσο ευτυχία στη μικρή μου μαθήτριά, γιατί να μ'ή δώση και σ' άλλα παιδιά;

«Αν θέλατε να κάμετε τδ παιδιά — τουλάχιστον της «Διαπλάσεως» — να τδ καταλάβουν αυτό, δέ νομίζετε πώς θά τδ σώζατε ίσως από ένα πληθος απογοητεύσεις και μικρές τραγωδίες, σάν αυτήν, που σας διηγήθηκα;

ΚΑΤΙΝΑ ΠΑΠΑ
Καθηγήτρια

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια από τδ προηγούμενο —

«Έζησα εις αυτό τρεις μήνας εν άκρα απομονώσε. Έπί τέλους έμαθα τας όριστικές αποφάσεις τών στασιαστών. Αφού εξώρυσαν εκ τού μεταλλείου όσον χρυσόν ήδυνήθησαν, και εφόρτισαν τδ βρικόκιόν μου τή βοήθειά και συνεργεία τού πληρώματος, απέφασαν να επιδασθούν όλοι, άνδρες, γυναίκες και παιδιά, ναναπετάσουν τδ ίστιά και ναποπλεύσουν εις Ευρώπην. Έμε δέ ο όποιος ήθέλησα να τούς καταδικάσω να μένουν αιωνίως εις τήν νήσον μου, άγοντες βίον άγρίων ζώων, θά εγκατέλειπαν εκεί μόνον και ελεύθερον να ζήσω μέχρι τέλους τήν αρχέγονον ζωήν, ή όποία τόσα θέληγτρα έφαινετο να έχη δι' έμέ.

Με είχεν εξαντλήσει τόσον ή μακροχρόνιος φυλάκισις και ή λύπη δια τδ οικτρών τέλος τού έργου μου, ώστε ούτε εύρον λέξιν ναποκριθώ, ούτε έδοκίμασα να διαμαρτυρηθώ κατά της αποφάσεως. Έφυγαν. Από της ήμέρας εκείνης δεν είδα πρόσωπον ανθρώπου, ούτε ήκουσα πλέον ήχον άνθρώπου φωνής. Τήν επομένην, αφού συνήλθα όλι-

«γον άναπνεύσας καθαρόν άέρα, κατώρθωσα ναναβώ μέχρι της κορυφής τού λόφου, όθεν έφαινετο ή θάλασσα, και είδα εις τόν όρίζοντα, προς τήν δύσιν, εξαφανιζόμενα τδ λευκά ίστιά τού βρικού μου. Περήλθον έκτοτε δύο έτη.

Διά δευτέραν φοράν εύρισκόμην μόνος εις τήν νήσον μου, ή όποία έγινε και πάλιν έρημος. Αλλά ποία διαφορά μεταξύ της πρώτης και της παρούσης απομονώσεως! Τότε πραγματικώς τδ έστερούμην πάντα και ένας μόνος κόκκος όρύζης ή σίτου μου έστοίχιζε μυρίους πόνους, μία σανίς άπήτει τριών ήμερών έργασίαν, εν σκαμνίον ξύλινον μι'ας έβδομάδος. Αλλά ήμουν νέος και ισχυρός, είχα τήν δύναμιν και τήν υγείαν, ή δέ έλπίς, ή τόσον θερμή εις τδ νεανικά στήθη, δεν με είχεν εγκαταλείψει. Ούτω κατώρθωσα όλίγον κατ' όλίγον να συνειθίσω τήν ζωήν εκείνην, χωρίς ποτέ ναποβάλω τήν ευγενή φιλοδοξίαν να τήν βελτιώσω.

Τώρα, ούτε ένδύματα, ούτε έπιπλα, ούτε βιβλία, ούτε τρόφιμα μου λείπουν! Έχω άσπρόρρουχα εν άφθονία, καλήν βιβλιοθήκην και πλή-

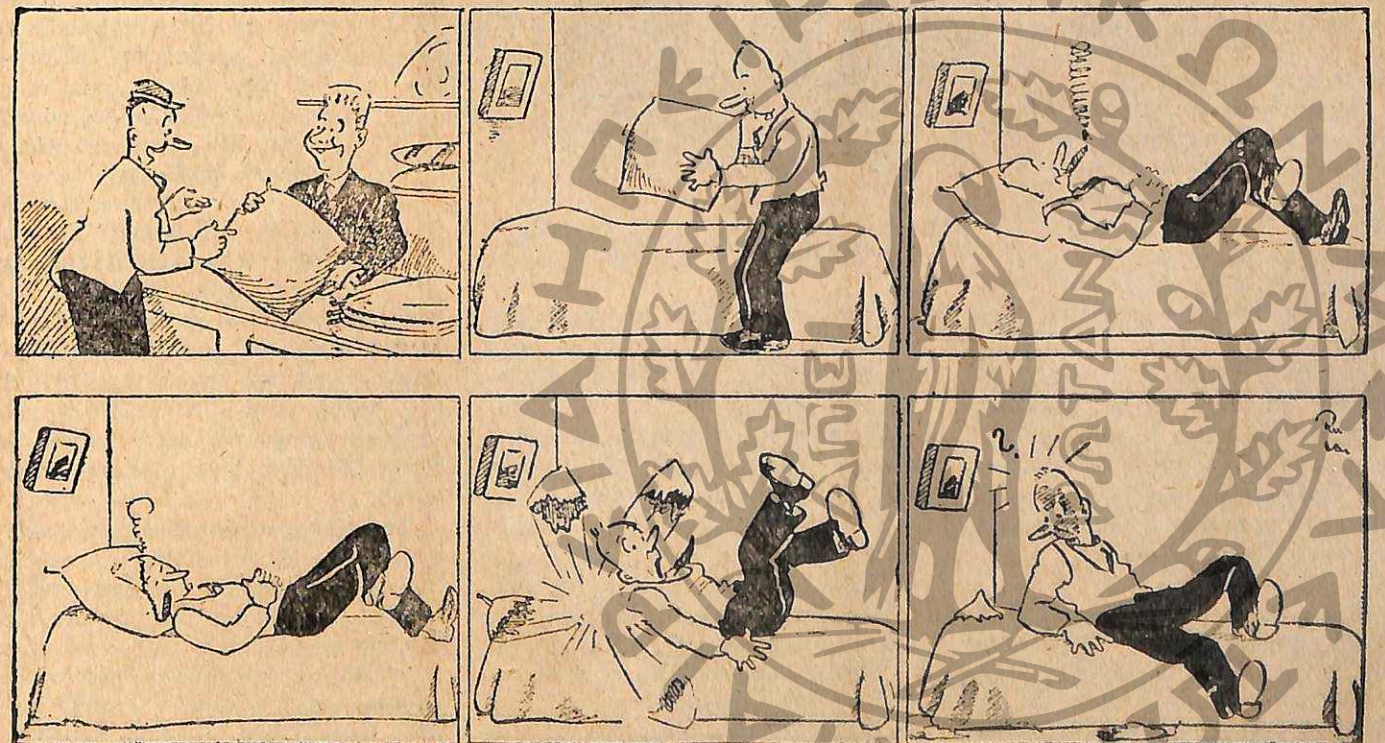
«θος πραγμάτων χρήσιμων εις τόν βίον, κοιμώμαι επί κλίνης μαλακής και κάτωθεν μεταλλείου εκ τού πολυτιμότερου μετάλλου, τδ όποιον γνωρίζει ή άνθρωπότης... Αλλά είμαι γέρων και άδύνατος. Τδ βάρος τών έτών, τδ όποιον εδράδυνε τόσον να επέλθη, με βαρύνει ήδη σκληρώς και μου λείπει τδ μόνον τδ όποιον θά ήτο ίκανόν να με άνακουφίση, — ή οίκογενειακή περίθαλψις και άγάπη. Η έλπίς επέταξεν άνεπιστρεπτεί. Τί είχα να έλπίζω πλέον από τούς ανθρώπους; εις τήν θέσιν όπου εύρισκόμην; Οι κακοϋργοί οι όποιοι με κατέδικασαν εις τήν έξορίαν αυτήν, όχι μόνον δεν θά έσκέποντο ποτέ να επιστρέψουν, αλλά και άν ήθελαν, δεν θά ήμπορούσαν.

Όπως είπα προηγουμένως, τδ πλήρωμα τού βρικού άπετελείτο από ναύτας και αξιωματικούς άμαθεύς, μόλις ίκανούς να ταξειδεύουν, αν έκυδερνώντο καλώς, κατ' μήκος τών άγγλικών άκτών, μεταξύ δύο λιμένων γνωστών εις αυτούς. Ός προς τούς επιδότας τάρα, οι γεννηθέντες εις τήν νήσον μου, οι ζήσαντες εν αυτή επί τριακονταετίαν, ήγγόνουν καθολοκληρίαν τήν γεωγραφικήν αυτής θέσιν.

(Ακολουθεί)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΜΑΞΙΛΑΡΙ ΜΕ ΤΟΝ ΑΕΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΤΣΙΓΑΡΟ ΜΕ ΤΗ ΦΩΤΙΑ

ΑΣΤΕΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 6 ΕΙΚΟΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΙΑ

Ανεκινήθη από τήν Λαχτάρα της Λευτεριάς

(*) Γράμμα προς τόν κ. Φαίδωνα.

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

“Ηθελε να βεβαιωθεί πως δεν ήταν κρυμμένος μέσα κανένας άνθρωπος ή ζώο. Ο Μό, με την πρόφαση ότι θα σταθί απ’ έξω για να φυλάξη, απέφυγε να λάβη μέρος στην εξερεύνηση αυτήν, κι’ άφισε την Τι-Σάυ ν’ αντιμετωπίσει μοναχή της κάθε κίνδυνο.

Ευτυχώς η σπηλιά ήταν άδεια και οι τρεις φυγάδες έγκραταστάθηκαν όσο πιό άνετα μπορούσαν. “Η Τι-Σάυ τύλιξε καλά την Σιμόνη με τον μακρύ κινέζικο μανδύα κι’ ύστερα ξαπλώθηκε κι’ αυτή στο πλευρό της.

“Ο Μό θα φύλαγε βάρδια. Μισοξαπλώθηκε κι’ ούτως στην είσοδο της σπηλιάς με το τουφέκι στο χέρι, με τα αυτιά τεντωμένα, με τα μάτια ορθάνοιχτα και με την ακράδαντη απόφαση να μείνει άγρυπνος.

Μα παρ’ όλες τις καλές του διαθέσεις ήταν πεθαμμένες από κούραση και από νύστα. “Αρχισε να κουτουλάει και στο τέλος το τουφέκι του γλύστρησε από τα χέρια του, τα μάτια του έκλεισαν κι’ αποκοιμήθηκε βαθειά.

“Η Τι-Σάυ στη γωνιά της ροχάλιζε κιόλας και η Σιμόνη ήταν κι’ εκείνη βυθισμένη σε βαθύτατο ύπνο.

“Ωρες πέρασαν. Πόσες; Άγνωστο. “Οπωσδήποτε η Τι-Σάυ ξύπνησε ξαφνικά από ένα δυσάρεστο συναίσθημα. Της φαινόταν σαν να την τσιμπούσαν με καρφίτσες σ’ όλο της το σώμα κι’ ένοιωθε μια ακατανίκητη φαγούρα.

Την πρώτη στιγμή δεν ήξερε τί να υποθέσει, ύστερα είδε πως τα χέρια της και τα πόδια της ήταν σκεπασμένα από πάνω ως κάτω με κάτι μικροσκοπικά κόκκινα κοκκιδάκια που έτρεχαν έδω κι’ εκεί με καταπληκτική γρηγοράδα. Πετάχτηκε επάνω κι’ έβγαλε με φωνή:

— Μυρμήγκια!

Πραγματικά μια δολόκληρη στρατιά μυρμηγκιών είχε πλημμυρίσει την σπηλιά. Και τα μυρμήγκια αυτά ανήκαν στο πιό επικίνδυνο απ’ όλα τα είδη, στα λεγόμενα κόκκινα που μ’ όλο που είναι εξαιρετικά μικροσκοπικά σχηματίζουν δολόκληρες λε-

γεώνες και μπορούν μέσα σε μια ώρα να ξεκοκκαλίσουν δολόκληρο ένα κοιμισμένο βία ή ένα ψόφιο βούβαλο.

Στις φωνές της κογκάι ή Σιμόνη έδωσε ένα πήδημα και πετάχτηκε έξω.

“Ο Μό ξετινάχτηκε κι’ αυτός ξαφνικά.

Δεν έμοιαζε πια με τον Τριέν-Κόατ γιατί είχε γίνει δολότελα αγνώριστος. “Ήταν πρισμένος και κατακόκκινος και τα τσιμπήματα των μυρμηγκιών

“Η Σιμόνη βοήθησε τον Μό να γεμίσει την καρμπίνα του. (Σελ. 506, στ. β’.)

τού είχαν προκαλέσει μια τέτοια φαγούρα ώστε μ’ ένα σάλτο βρέθηκε στο κοντινό ρυάκι και έδωσε μια βουτιά, έτσι όπως ήταν με τα ρούχα του.

Γύρισε πίσω ύστερα από μισή ώρα μοναχά, βρεγμένος ως το κόκκαλο αλλά όπωσδήποτε ήσυχασμένος.

Κι’ η Τι-Σάυ με μεγάλη δυσκολία απαλλάχτηκε από τα καταραμένα ζωύφια που τα μάστευε με τις χούφτες από πάνω της. Μόνο η Σιμόνη, που ήταν σκεπασμένη δολόκληρη με τη μεγάλη πελερίνα δεν είχε πειραχθεί σχεδόν καθόλου.

“Έννοείται πως δεν μπορούσε πια να γίνη λόγος για να συνεχίσουν τον ύπνο τους και να μείνουν περισσέτε-

ρη ώρα στη σπηλιά. “Ο Μό έμέζεφε το τουφέκι του και τα μαχαίρια του, και οι φυγάδες απομακρύνθηκαν όσο πιό γρήγορα μπορούσαν απ’ εκείνα τα άφιλξενα μέρη.

Με το περπάτημα ο Μό, που πρώτα ένοιωθε ρίγος από το λουτρό του, άρχισε κάπως να ζεσταίνεται. Τώρα όμως αισθανόταν το στομάχι του να του παραπονιέται.

— “Αχ, άς είχα μια γαδάθα ρύζι! έκανε μελαγχολικά. Τι λέτε, δεσποινίς Σιμόνη; Κι’ έσείς δεν πεινάτε;

— Και βέβαια πεινώ πολύ, είπε το κοριτσάκι.

— Γιατί δεν νοιαζόσουν να πάρης μαζί σου μερικά τρόφιμα; ρώτησε η Τι-Σάυ.

— “Ήξερα εγώ πως θα χάναμε το δρόμο και θα βρισκόμαστε τώρα ακόμη έδω;

— Μπορεί να απαντήσουμε καμιά καλυθούλα, είπε η Σιμόνη.

— Μακάρι, αποκρίθηκε η κογκάι. Μά απ’ ε, τι βλέπω μου φαίνεται πως ο Μό μάς χώνει μες στο δάσος όσο πάει και πιό βαθειά.

— Εγώ τον διάλεξα αυτό τον δρόμο; Μά την αλήθεια είσαι ανυπόφορη.

— Λέω τα πράγματα όπως είναι.

— Ευχαριστώ πολύ. Καλύτερα θα έκανες να κοιτάζεις για τίποτε φαγώσιμο.

“Ο καυγάς θα είχε συνέχεια, αν δεν αποφάσιζε η Σιμόνη να επέμβει. “Έξακολουθήσαν την πορεία τους ως το ήλιο σασίλεμμα, μα το δάσος δεν φαινόταν ναχη πουθενά τελειωμό.

— “Ας σταθούμε, είπε η Τι-Σάυ. “Η κυρία Σιμόνη δεν άντέχει πια. Πρέπει να φροντίσουμε για να της δώ-

σουμε κάτι να φάη και να της βρούμε μια μεριά να κοιμηθί. “Έδω υπάρχουν μερικά άγρια φρούτα και θα βρεθί και τίποτε άλλο για να ξεγελάσουμε την πείνα μας. Καθίστε, δεσποινίς Σιμόνη. Είναι καλά αυτό.

Το κοριτσάκι έπεσε εξαντλημένο στην ρίζα μιας πελωρίας μπανανιάς που ήταν σκεπασμένη με άφθονη και παχειά μούσκουλη και σχημάτιζε σαν ένα χαλάκι.

“Ο Μό είχε μεγάλη διάθεση να καθήση κι’ αυτός μ’ η πείνα του ήταν μεγαλύτερη απ’ την κούρασή του και ακολούθησε την Τι-Σάυ που είχε άρχισει κιόλας να ψάχνει για

φρούτα και για κανένα χόρτο φαγώσιμο. “Ο ίδιος θα προτιμούσε να σκότωνε κανένα πουλί ή κανένα λαγό, αλλά πρώτα απ’ όλα δεν έδλεπε ούτε φτερό, και ύστερα φοβόταν μήπως, αν έρριχνε καμιά τουφεκιά, προκαλούσε την προσοχή των ανθρώπων του Νγκουγιέν που μπορεί να βρίσκονταν εκεί κοντά.

“Έτσι οι τρεις φυγάδες περιώρισαν το γεύμα τους σε μερικές μπανάνες και δυο-τρεις γλυκοπατάτες. Για μόνο ποτό είχαν το νερό της βροχής που το μάζεψαν με τις χούφτες από τα φύλλα της μπανανιάς. “Υστερα ξαπλώθηκαν κι’ οι τρεις τους επάνω στη χλόη, χωρίς να σκεφθούν τούτη τη φορά να προφυλαχθούν για καμιά επίθεση.

“Ο Μό είχε χάσει όλο του το θάρρος και η Τι-Σάυ δεν συγχωρούσε στον εαυτό της πως είχε υποχωρήσει στα παρακάλα της μικρής κυρίας.

Πως θάβγαιναν από τον φοβερό αυτόν λαβύρινθο, απ’ αυτό το απέραντο και άγριο δάσος; Θα μπορούσαν να εξακολουθήσουν το δρόμο τους ή θα πέθαιναν από εξάντληση κι’ από πείνα, προτού να συναντήσουν καμιάν ανθρώπινη κατοικία;

“Αρχισε να σκοτεινιάζει. Παρά τα φοβερά τσιμπήματα των κουνουπιών, η Σιμόνη δεν μπορούσε να κρατήσει ανοιχτά τα μάτια της.

“Η Τι-Σάυ, σκύδοντας από πάνω της, ύστερα από λίγη ώρα την άκουσε να αναπνέει ήρεμα και κανονικά, και κατάλαβε πως είχε αποκοιμηθεί.

Κι’ η ίδια όμως νικήθηκε από τον ύπνο που της παρέλυε όλα της τα μέλη.

“Όταν ξύπνησε, τα πυκνά σκοτάδια της νύχτας δεν είχαν ακόμα σκορπιστεί από το θαμνόφυτο της αυγής. Γύρω της όλα ήταν μαύρα σαν πίσσα, μα ωστόσο η πιστή κογκάι είχε την έντύπωση πως κάποιος έχθρος βρισκόταν κοντά τους.

“Έξαφνα τινάχτηκε κατατρομαγμένη.

“Ένα μουγγρητό που έμοιαζε σαν βροντή αντήχησε μέσ’ στο δάσος, ύστερα πάλι ξανακούστηκε πιό άγριο, πιό κοντινό.

“Η Σιμόνη άνοιξε τα μάτια της και σηκώθηκε τρέμοντας σύσσωμη.

— “Ακουσες; έκανε.

— “Ο δγκ-κόπ, τραύλισε η Τι-Σάυ.

Δεν υπήρχε αμφιβολία. Τα μουγγρητά αυτά που έμοιαζαν με τη βροντή του κεραυνού, μόνο ο άρχοντας του δάσους μπορούσε να τα βγάξη. Κι’ αν έκρινε κανένας απ’ τον τόνο τους, ο τίγρης δεν βρισκόταν και πολύ μακριά.

— Μό, έκανε η Σιμόνη με τη φωνή κομμένη από την αγωνία. Μό, το τουφέκι σου.

Πίσω από ένα θάμνο, καμιά δεκαπενταριά μέτρα μακριά από τη ρίζα της μπανανιάς, όπου είχαν βρει καταφύγιο οι φυγάδες, δυο φωτεινά

“Ο Μό σταμάτησε σ’ α να μ’ήν ήεον καλά-καλά που βρισκόταν... (Σελ. 506, στ. γ’.)

σημάδια που έμοιαζαν με αναμμένα κάρβουνα φωτίζονταν μέσ’ στο σκοτάδι. Το θηρίο ενέδρευε πίσω απ’ εκεί, και μ’ όλο που είχε πάψει πια να μουγγρίζει, ωστόσο ακουγόταν καθαρά τα χτυπήματα της ουράς του επάνω στο σώμα του. Φαίνεται πως έτοιμαζόταν να πάρη φόρα για να ηγηδήση επάνω στα θύματά του.

“Ο Μό δεν άπαντούσε. “Η Τι-Σάυ άπλωσε το χέρι της για να τον ξεκουνήσει μ’ συνάντησε το κενό. “Ο υποψήφιος αγροφύλακας, ο άνδρεϊος απόγονος του Ντάι-Τουόγκ Χαί είχε εξαφανιστεί χωρίς ν’ άψει ίχνος.

— Δεν είναι έδω, έκανε με απόγνωση η κογκάι.

— Θεέ μου, τί να έγινε; Δεν μπορεί, Τι-Σάυ, θα έκανες λάθος. Δεν είναι δυνατό να μάς εγκαταλείψη τόσο ανανδρα.

“Η Τι-Σάυ άρχισε πάλι να πασπατεύη δίπλα της.

— “Α, έκανε, έχει άφίσει έδω το τουφέκι του.

— Δός μου το γρήγορα, είπε η Σιμόνη με ξαφνική απόφαση.

— Είναι πολύ βαρύ για τα χέρια σας. “Ω, κυρία μου, κουνιέται, έρχεται κατά δω, θα ηγηδήξη επάνω μας!

— Στάσου, σκύψε λιγάκι ακόμα... Νά, μ’ήν κουνιέσαι τώρα. Θα τ’ήν σημαδέψω ανάμεσα στα μάτια.

— Πυροβολήστε λοιπόν, τί περιμένετε; τραύλισε η Τι-Σάυ που ένοιωθε όλο το θάρρος της να την εγκαταλείψει.

“Η Σιμόνη τράβηξε τη σκανδάλη.

Χτυπημένο σε καίριο σημείο, το θηρίο έβγαλε ένα νιαουρητό απαίσιο που αντήχησε σ’ όλο το δάσος, κι’ άρχισε να χτυπιέται επάνω στα χόρτα, αφού πρώτα έδωσε ένα φοβερό πήδημα κι’ ήρθε κι’ έπεσε σχεδόν στη ρίζα της μπανανιάς.

“Η Σιμόνη και η Τι-Σάυ τώρα πια δεν έδλεπαν τίποτε, γιατί τα δυο φωτεινά σημάδια, τα μάτια του θηρίου, είχαν σβύσει. Τό άκουγαν όμως ν’ άγκομαχάη, να γρυλλίζη, να σέρνεται στη γή, προσπαθώντας ακόμα να τις φτάση, και μέσα στη μαύρη νύχτα το σύρσιμο αυτό του πληγωμένου θηρίου, που δεν μπορούσαν να το διακρίνουν, ήταν τόσο τρομακτικό, ώστε οι δυο γυναίκες είχαν παραλύσει από το φόβο τους.

Ευτυχώς κατάφεραν και σκαρφάλωσαν επάνω στα πρώτα φύλλα της μπανανιάς, και το θηρίο δεν είχε τη δύναμη να τις φθάση ως εκεί. “Αφού έκανε δυο-τρεις μάταιες απόπειρες, ύστερα έπεσε βαρύ κάτω κι’ έμεινε ακίνητο.

“Ωστόσο βρισκόταν ακόμη στην αγωνία και επί πολλή ώρα ο ρόγχος του κι’ οι σπασμοί του έκαναν τη Σιμόνη και την Τι-Σάυ να σφίγγονται τρομαγμένες ή μια επάνω στην άλλη.

“Επιτέλους ένα άμυδρο φως άρχισε να φωτίζει τις κορυφές των δέντρων και να φθάνη θαμπό ως κάτω στη χλόη, όπου κοίτονταν ο πελώριος δγκος του θηρίου, ακούνητος τώρα κι’ ακίνδυνος.

(‘Ακολουθεί)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΑΝ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ «ΟΡΘΟΤΕΡΟ» Β'

Αγαπητοί μου,

ΣΑΣ ΕΙΠΑ ΤΗΝ ΆΛΛΗ ΦΟΡΑ ΠΩΣ ΘΛΕΣ ΟΙ ΝΕΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΕΙΝΑΙ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΡΧΑΙΕΣ, ΤΙΣ ΜΗΤΕΡΕΣ ΤΟΥΣ. ΑΥΤΟ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΑΙΝΕΤΑΙ, ΑΛΗΘΕΙΑ, ΚΑΠΩΣ ΠΑΡΑΞΕΝΟ. ΜΠΟΡΕΙ ΝΑΝΑΙ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ, ΠΟΥ ΤΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΤΗΚΑΝ ΚΑΙ ΤΗ ΛΑΜΠΡΥΝΑΝ — ΚΙ' ΔΕ ΑΦΗΣΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΠΟΙΗΤΕΣ — ΈΝΑΣ ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ, ΈΝΑΣ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, ΈΝΑΣ ΠΛΑΤΩΝΑΣ. ΈΝΑΣ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ; ΈΧΕΙ ΤΟΣΟ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΠΕΞΟΓΡΑΦΟΥΣ Ή ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ; "ΟΧΙ ΒΕΒΑΙΑ. "ΑΡΑ... ΕΙΝΑΙ ΑΤΕΛΕΣΤΕΡΗ! — "Ε, ΛΟΙΠΟΝ ΔΙ! ΤΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΑΥΤΟ ΤΟ ΒΓΑΖΟΥΝ ΜΟΝΟ ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΣΥΓΧΥΖΟΥΝ ΤΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΜΙΑΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΜΕ ΤΟ ΎΦΟΣ ΕΝΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ. ΔΗΛ. ΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ, ΤΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΛΕΞΙΚΟ ΜΕ ΤΗ ΓΝΩΣΗ, ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ, ΤΟ ΓΟΥΣΤΟ, ΤΗ ΧΑΡΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΜΠΕΥΣΗ. ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ ΥΠΗΡΧΑΝ ΕΚΑ ΤΟΝΤΑΔΕΣ ΆΛΛΟΙ ΠΕΞΟΓΡΑΦΟΙ ΠΟΥ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΖΟΝΤΑΝ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΓΛΩΣΣΑ. ΚΑΝΕΝΑΣ ΘΜΩΣ ΑΠ' ΑΥΤΟΥΣ ΔΕΝ ΉΤΑΝ ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΑΝ ΤΟΝ ΠΛΑΤΩΝΑ. ΓΙΑΤΙ Ή ΓΛΩΣΣΑ ΔΕΝ ΕΦΤΑΝΕ ΓΙΑ ΝΑ ΕΙΝΑΙ. ΧΡΕΙΑΖΟΤΑΝ ΚΑΙ ΤΟ ΎΦΟΣ ΕΝΟΣ ΠΛΑΤΩΝΑ ΚΑΙ ΤΟ ΤΑΛΕΝΤΟ. ΜΟΝΟ ΑΝΘΗΤΟΙ ΕΙΝΑΙ ΙΚΑΝΟΙ ΝΑ ΠΙΣΤΕΥΟΥΝ ΠΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΈΝΑΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΝΑΝΑΔΕΙΧΘΗ ΠΛΑΤΩΝΑΣ, ΑΝ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΖΟΤΑΝ ΤΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΚΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΟΥ! ΞΕΧΝΟΥΝ ΘΜΩΣ ΑΥΤΟΙ ΠΩΣ Ο ΠΛΑΤΩΝΑΣ, ΣΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΟΥ, ΔΕΝ ΕΚΑΝΕ ΆΛΛΟ ΠΑΡΑ ΝΑ ΓΡΑΦΗ ΤΗ ΖΩΝΤΑΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΠΟΥ ΜΙΛΟΥΣΑΝ ΟΙ ΆΝΘΡΩΠΟΙ ΓΥΡΩ ΤΟΥ. ΜΟΝΟ ΠΟΥ ΤΗΣ ΕΔΙΝΕ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΎΦΟΣ. ΤΟ ΙΔΙΟ ΚΑΝΟΥΝ ΚΙ' ΟΙ ΣΗΜΕΡΙΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ: ΓΡΑΦΟΥΝ ΤΗ ΖΩΝΤΑΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΠΟΥ ΜΙΛΑ Ο ΛΑΟΣ. ΚΙ' ΕΙΝΑΙ Ο ΜΟΝΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΠΟΧΤΗΣΟΥΜΕ ΚΙ' ΕΜΕΙΣ ΚΑΝΕΝΑ ΠΛΑΤΩΝΑ, ΔΤΑΝ... ΓΕΝΝΗΘΗ.

"Ας ΤΟ ΠΟΘΕ ΚΑΛΥΤΕΡΑ:

"Αν Ο ΠΛΑΤΩΝΑΣ ΖΟΥΣΕ ΣΗΜΕΡΑ, ΘΑ ΕΓΡΑΦΕ ΚΙ' ΑΥΤΟΣ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ. "ΟΠΩΣ ΔΗΛΑΔΗ ΣΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΟΥ ΔΕΝ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΤΗΚΕ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ "ΟΜΗΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ "ΗΣΙΟΔΟΥ, ΕΤΣΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ ΔΕΝ ΘΑ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΖΟΤΑΝ ΤΗΝ ΑΜΙΛΗΤΗ, ΤΗΝ ΑΝΑΤΑΛΗΤΗ, ΤΗ ΝΕΚΡΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΝΕΝΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΡΟΓΟΝΟΥΣ ΤΟΥ — ΘΠΩΣ ΘΕΛΟΥΝ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΜΕΙΣ ΟΙ ΑΦΙΛΟΣΟΦΗΤΟΙ ΑΡΧΑΪΣΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΕΥΟΥΣΙΝΟΙ — ΠΑΡΑ ΘΑ ΕΓΡΑΦΕ ΘΠΩΣ ΜΙΛΑ Ο ΛΑΟΣ. ΚΑΙ ΘΑ ΕΙΧΕ ΕΤΣΙ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥ ΈΝΑ ΠΟΛΥ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟ ΘΡΑΝΟ ΓΙΑ ΝΑ ΕΚΦΡΑΖΕΤΑΙ, ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΗ ΎΦΟΣ, ΚΑΙ ΘΑΤΑΝ ΓΙ' ΑΥΤΟ ΈΝΑΣ

ΠΛΑΤΩΝΑΣ ΑΚΟΜΑ ΑΝΩΤΕΡΟΣ, ΑΚΟΜΑ ΓΛΩΣΣΙΚΩΣ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ. ΑΥΤΟ ΔΕΝ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΚΑΘΟΛΟΥ ΠΑΡΑΞΕΝΟ ΣΕ ΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΣΥΓΚΡΙΝΟΥΝ ΤΙΣ ΑΡΧΑΙΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΚΑΙ ΒΛΕΠΟΥΝ ΠΩΣ ΕΧΕΙ ΤΕΛΕΙΟΠΟΙΗΘΕΙ, ΜΕ ΤΩΝ ΚΑΙΡΟ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ, Θ ΑΡΧΑΙΟΣ ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΘΡΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΝΕΟΣ.

"Ας ΠΑΡΟΥΜΕ ΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ. ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ Σ' ΑΥΤΗΝ Ο ΔΥΣΙΚΟΣ, ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ Ή ΘΟΤΙΚΗ, ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ Ή ΕΥΚΤΙΚΗ, ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ ΤΟΣΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΟΝΟΛΕΚΤΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΡΗΜΑΤΩΝ, ΜΕΤΟΧΕΣ, ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ, ΚΙ' Ή ΣΥΝΤΑΞΗ ΕΓΙΝΕ ΠΙΘ ΑΠΛΗ, ΠΙΘ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ, ΠΙΘ ΘΜΑΛΗ. ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ, Ή ΝΕΑ ΓΛΩΣΣΑ ΠΕΤΑΞΕ ΘΛΑ ΕΚΕΙΝΑ ΤΑ ΦΟΡΤΩΜΑΤΑ, ΠΟΥ ΚΑΝΟΥΝ ΒΑΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΥΣΧΡΗΣΤΕΣ ΤΙΣ ΑΡΧΑΙΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ, ΚΙ' ΕΓΙΝΕ ΕΛΑΦΡΟΤΕΡΗ, ΕΥΧΡΗΣΤΟΤΕΡΗ, ΘΡΑΙΟΤΕΡΗ. ΕΙΝΑΙ ΝΘΜΟΣ: ΘΣΟ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΗ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΓΛΩΣΣΑ, ΤΟΣΟ ΚΑΙ ΑΤΕΛΕΣΤΕΡΗ. ΠΡΟΠΑΝΤΩΝ ΓΙΑΤΙ ΕΧΕΙ ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΙ ΦΟΒΕΡΗ ΠΟΛΥΤΥΠΙΑ. ΎΠΗΡΧΑΝ ΠΑΝΑΡΧΑΙΕΣ, ΠΡΩΤΟΓΟΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ, ΒΑΡΒΑΡΕΣ, ΘΠΟΥ ΑΛΛΟΣ ΉΤΑΝ Ο ΤΥΠΟΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΣΕΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ, ΑΛΛΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΗΛΥΚΟ ΚΙ' ΑΛΛΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΟΥΔΕΤΕΡΟ! ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΙΧΑΝ «ΓΡΑΦΕΙ» ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΤΡΑ, ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ. Ή ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΉΤΑΝ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΝΑΡΧΑΙΕΣ ΕΚΕΙΝΕΣ. ΕΙΧΕ ΘΜΩΣ ΤΡΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ: «ΓΡΑΦΕΙ» ΕΙΧΑΝ ΔΤΑΝ ΕΓΓΡΑΦΕ ΈΝΑΣ «ΓΡΑΦΕΤΟΝ» ΔΤΑΝ ΕΓΓΡΑΦΑΝ ΔΥΟ ΚΑΙ «ΓΡΑΦΟΥΣΙΝ» ΔΤΑΝ ΕΓΓΡΑΦΑΝ ΤΡΕΙΣ ΚΙ' ΑΠΑΝΩ (ΠΟΛΛΟΙ). ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΕΜΕ «ΓΡΑΦΟΥΝ» ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΥΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΛΟΥΣ. ΤΟ ΙΔΙΟ ΣΤΑ ΘΝΘΜΑΤΑ: «ΛΥΚΩ!» ΕΙΧΑΝ ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΔΤΑΝ ΕΒΛΕΠΑΝ ΔΥΟ ΛΥΚΟΥΣ: ΕΜΕΙΣ ΛΕΜΕ «ΛΥΚΟΙ!» ΚΑΙ ΓΙΑ ΔΥΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΧΙΛΙΟΥΣ. ΞΕΦΟΡΤΩΘΗΚΑΜΕ ΤΟ ΔΥΙΚΟ ΠΟΥ ΉΤΑΝ ΈΝΑ ΤΟΣΟ ΠΕΡΙΤΤΟ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟ ΒΑΡΟΣ (ΓΙΑ ΘΥΜΗΘΗΤΕ ΠΟΣΟΙ ΤΥΠΟΙ ΔΥΙΚΟΘ ΡΗΜΑΤΩΝ ΚΙ' ΘΝΘΜΑΤΩΝ ΘΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ!) ΚΑΙ ΠΟΣΑ ΑΛΛΑ ΤΕΤΟΙΑ ΒΑΡΗ ΑΚΟΜΑ! "ΕΤΣΙ Ή ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ, ΘΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΑ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ, ΕΧΕΙ ΑΠΑΝΩ-ΚΑΤΩ ΤΗΝ ΑΠΛΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΠ' ΤΙΣ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΕΣ ΣΗΜΕΡΙΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ. ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΜΟΝΟ ΔΕ ΦΤΑΝΕ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Ή ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΗ ΑΠ' ΘΛΕΣ. ΚΑΙ ΞΕΡΕΤΕ ΓΙΑΤΙ; ΓΙΑΤΙ Ή ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΧΕΙ ΜΟΝΟ ΛΙΓΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ. ΤΟΣΟ ΑΠΛΗ ΚΙ' ΘΜΑΛΗ ΕΙΝΑΙ. ΚΑΙ ΝΑ ΕΚΕΙΝΟ ΠΟΥ ΘΑΣ ΕΙΧΑΝ ΠΡΙΝ: ΤΟΣΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΗ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΓΛΩΣΣΑ, ΘΣΟ ΑΠΛΟΤΕΡΗ ΚΙ' ΘΜΑΛΩΤΕΡΗ ΕΙΝΑΙ Ή ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ. "ΑΛΛ' ΑΚΟΜΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΗ ΑΛΛΑΓΗ ΕΓΙΝΕ, ΜΕ ΤΩΝ ΚΑΙΡΟ, ΣΤΟ ΦΘΟΓΓΟΛΟΓΙΚΟ. Ή ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ — ΚΙ'

ΕΝΝΘΩ ΠΑΝΤΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΛΑΟΘ, ΤΗ ΓΥΝΗΙΑ — ΚΑΤΑΡΓΗΣΕ ΘΛΑ ΕΚΕΙΝΑ Τ' ΑΡΧΑΙΑ ΖΕΥΓΑΡΘΜΑΤΑ ΤΩΝ ΦΘΘΓΩΝ ΠΟΥ Θ ΛΑΡΥΥΓΑΣ ΤΟΥ ΝΕΟΘ "ΕΛΛΗΝΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΠΙΑ ΝΑ ΤΑ ΠΡΟΦΕΡΗ ΜΕ ΤΟΣΗ ΕΥΚΟΛΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΣΗ. "ΟΤΑΝ ΛΕΜΕ «ΚΤΗΜΑ», ΜΑΣ ΚΑΝΕΙ ΚΑΠΟΙΟ ΚΘΠΟ: ΔΤΑΝ ΤΟ ΛΕΜΕ «ΧΤΗΜΑ», ΔΕΝ ΑΙΣΤΑΝΘΜΑΣΤΕ ΤΟΝ ΠΑΡΑΜΙΚΡΟ. ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΖΕΥΓΑΡΘΜΑ ΧΤ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΛΑΡΥΥΓΑ ΜΑΣ ΚΙ' ΘΧΙ ΤΟ ΚΤ. "ΕΤΣΙ ΜΕ ΠΟΛΥ ΠΕΡΙΣΘΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΜΕ ΠΕΡΙΣΘΟΤΕΡΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΗ ΑΚΟΘΜΕ, «ΉΡΘΑ», «ΕΡΧΘΜΑΣΤΕ», «ΦΤΕΡΟ», «ΑΔΕΡΦΙΑ» Ή «ΑΔΡΕΦΙΑ», «ΔΕΝΤΡΟ», «ΝΥΧΤΑ», ΠΑΡΑ «ΉΛΘΑ», «ΕΡΧΘΜΑΣΘΕ», «ΑΔΕΛΦΙΑ», «ΔΕΝΔΡΟ», «ΝΥΚΤΑ». "Ο ΤΥΠΟΣ «ΉΛΘΑ» Ή «ΕΡΧΘΜΑΣΘΕ» ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΥΤΕ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ (ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΙΛΕΓΑΝ «ΉΛΘΟΝ», «ΕΡΧΘΜΕΘΑ») ΜΑ ΟΥΤΕ ΤΗΣ ΝΕΑΣ. ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΙΝΑΙ «ΉΡΘΑ» ΚΑΙ «ΕΡΧΘΜΑΣΤΕ». ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΝΟΙΩΣΟΥΜΕ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΧΩΡΙΣ ΤΗ ΦΘΘΓΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ. ΓΙ' ΑΥΤΟ ΘΑΣ ΕΙΠΑ ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΦΟΡΑ ΠΩΣ Ή ΓΛΩΣΣΑ ΠΟΥ ΘΕΛΕΙ ΤΩΡΑ ΤΟ ΎΠΟΥΡΓΕΘ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ — ΜΕ ΤΑ «ΠΤΕΡΟΥΓΑ», «ΕΜΘΤΗΚΑ», «ΑΚΟΘΜΕΘΑ», «ΔΕΝΔΡΟ» ΚΤΛ. — ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΥΤΕ ΑΡΧΑΙΑ, ΟΥΤΕ ΝΕΑ. ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΓΛΩΣΣΑ ΑΝΥΠΑΡΧΗΤΗ, ΈΝΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΑ. ΚΑΙ ΝΑ ΣΥΛΛΟΓΙΖΕΤΑΙ ΚΑΝΕΝΑΣ ΠΩΣ ΑΥΤΟ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΦΑΛΜΑ, ΑΥΤΟ ΤΟ ΦΟΒΕΡΟ ΛΑΘΟΣ, ΕΓΙΝΕ ΓΙΑ ΤΟ... «ΘΡΘΘΤΕΡΟ»! Μ' ΑΝ ΤΟ «Ϊ, ΝΥΧΤΑ» ΕΙΝΑΙ ΘΡΘΘΤΕΡΟ ΑΠΟ ΤΟ «Ή ΝΥΧΤΑ», ΤΟΤΕ ΓΙΑΤΙ ΝΑ ΜΗΝ ΕΙΝΑΙ ΑΚΟΜΑ ΘΡΘΘΤΕΡΟ ΤΟ «Ή ΝΥΞ»;

ΣΑΣ ΑΣΠΑΞΟΜΑΙ ΦΑΙΔΩΝ

ΜΕΣ' ΣΤΗ ΒΑΡΚΑ

Μέσ' στη βάρκα τη γαλάζια,
"Ολο γέλια κι' δλο νάζια,
"Η μικρή μας ή "Ελένη
Μ' έναν πηδο κατεβαίνει

Τί όμορφή και τί γαλήνη!
Στάσου νάρθω, λείε ή Ειρήνη.
— Γρήγορα γιατί σάλπαρω —
Νά σου φτάνει και ή Μάρω...

"Η μιά πίσω από την άλλη,
Μά ή βάρκα είναι μεγάλη.
Νά, γεμάτο καραβάνι
Ξεκινάει άπ' το λιμάνι...

Τί χαρές και τί τραγούδια,
Πόσα ζωντανά λουλούδια
Χαίρουνται τη θείαν ήμερα
Μέσ' στο φώς και στον άγέρα!

Νάταν ν' άνοιγαν τά ούράνια
"Ω, με πόση περηφάνεια
Τ' άγγελούδια δά θελήσουν
Συντροφιά νά τούς κρατήσουν!

MARIA M. ΦΑΛΑΓΓΑ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΝΤΑΘΛΟΝ

Δημοσιεύω παρακάτω τά τρία καλύτερα «ποιήματα με υποχρεωτικές δημοικαταληξίες» από τό Γ' Αγωνισμα του Πεντάθλου. "Οσες ελλείψεις κι' αν βρίσκη κανείς σ' αυτά, άμια συλλογισθή πώς οι διαγωνιζόμενοι ήταν υποχρεωμένοι νά περιλάβουν και νά ταιριάσουν όλες αυτές τις λέξεις που είχα δώσει στην τύχη, χωρίς νά παραλείψουν ή ν' αλλάξουν καμιά, και ν' άποτελέσουν ένα σύνολο με νόημα, με είρμό — πρέπει νά όμολογήση πώς είναι άληθινά «κατορθώματα». — Σ. τ. Δ.

Π Ο Θ Ο Σ

Νάτανε κάπου ένα έρημονήσι
Οί άπαντισμένοι της ζωής νά πάνε
Και κεί με τη γαλήνη νά μεθάνε
'Απ' την αύγή του ήλιου, μέχρι τη δύση.

Γλυκά τά βλέφαρά τους νά κοιτάνε
Ειρηνικοί, καλοί κι' όλοι τους ίσοι
— Τέτοια ζωή ποιος θά μάς τη χαρίση
Και ποιος ό Δωρητής μας αυτός θά ναι;

Νάταν αύτη ή μεγάλη ευτυχία
Νάπλωνε της άγκάλης της τά τόξα
Στά σκυθρωπά κεφάλια των ανθρώπων.

Πώς θάλλαξε ή όψη όλων των τόπων
Και τάχρια πώς θάπανάν στοιχειά
'Από μιαν αύγινή νέου ήλιου δόξα!

Ρασπουτίν
Α' Βραβείο στη Μεγάλη Τάξη

ΟΙ ΤΥΦΛΟΙ

Με μάτι πάντα σκοτεινό κοιτάνε
Οί τυφλοί τόν ούρανό, τη γή, τη φύση.
"Η μοίρα άπνη, σκληρή νά τούς χαρίσει
Δέ θέλησε τό φώς. Τους όρισε νά πάνε

Στόν κόσμο άόμματοι, με τό σκοτάδι ίσοι
Νά μη χαρούνε τά πουλάκια πού πε-

τά λούλουδα, τά χρώματα της δύσης
[που μεθάνε.
Μακριά άπ' του κόσμου τις χαρές, σ'
[εξημονήσι

Τών ναυαγών νά μοιάζουνε. Τά τόξα
Τών ματιών τους νά μη γλυκάνη θέα
[τόπων
Καινούργιων, νά μη πικράνη λύπη άν-

της ζωής τους τη σκληρή τη δυστυχία
Νά γλυκάνη άλλου κόσμου λαμπρότερ'
[ευτυχία:
— Σ' αυτούς ή μοίρα όρισε των ούρα-

νών τη δόξα.
Βέδας
Β' Βραβείο

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΝΑΥΑΓΩΝ

Και τά πουλιά πού φεύγουνε
κι' άλαργινά πετάνε
Σέ τόπους ξένους κι' άγνωστους,
πρός του ήλιου τη δύση
Μαζί με την ψυχή μου τη
θλιμμένη θά νά πάνε,
Σέ κάποιο έκει απόμακρο
τών ναυαγών έρημονήσι.

'Εκεί πού οι άνθρωποι οι φτωχοί
τόν ούρανό κοιτάνε
Και λογαριάζουν, λευτεριά
πότε θά τους χαρίση
Νά πάν εκεί πού οι ζωντανοί
άπό χαρά μεθάνε
Και ζούν καλά και πρόσχαρα,
έλεύθεροι και ίσοι.

Δάφνης στεφάνια δέν ποθούν,
ούτε ζηλεύουν δόξα
Μόνο ποθούνε τη χαρά
πολιτισμένων τόπων
Πού ρίχνει ό χαρούμενος
ήλιος χρυσά τά τόξα,

"Οπου γυρνούν άμέριμνα
τά πλήθη των ανθρώπων,
Πού δέν όργιάζουν φοβερά
της φύσης τά στοιχειά
Και κατοικεί ή πιο γλυκειά
κι' άληθινή ευτυχία.

Μακεδονικόν 'Εντελβαΐς
Β' Βραβείο

ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

— Άδερφούλα... έλεγε ή Ξανθιά
μικρή, κοιτάζε οι ψυχούλες πώς λάμπουν
άπόψε...

Της είχαν πει πώς τά μυριόφωτα άστέρια
ήσαν οι ψυχές των μικρών παιδιών
πού τάπαιρναν οι άγγελοί για συντροφιά.

Στό βαθυγάλαξο μανδύα του ξάστερου
ούρανού, φάνταζαν άτίμητα στολίδια
του... Μά ή άδερφούλα δέν άπαντούσε.

— Μά γιατί είσαι έτσι λυπημένη;
ρωτούσε ή μικρούλα.

— Τί λές... είμαι πολύ χαρούμενη
Νά, κοιτάς, γελώ...

Κι' ένα βιασμένο, ένα ραγισμένο γέλιο
άντιχούσε. "Η όχρη μικρή άνοιγε
τά διάφανα χέρια της και τινάζόταν
άπό χαρά.

— Νά, τώρα σ' άγαπώ πολύ-πολύ.
Γιατί ήταν θλιμμένη ή μεγάλη άδερφή;
Μά ποιανού ή καρδιά δέ θά σπάζαζε
άπό πόνο άν ήταν στη θέση της;
Νά ξέρη ότι το λατρεμένο πλάσμα
έχανε τη ζωή του με την κάθε μιá
μέρα πού περνούσε, νά ξέρη ότι το ζωντανό
αυτό λουλούδι θά μαραθθί σ' ένα
νάνο τάφο, θά γίνη κι' αυτό ένα άστέρι
στο άπειρο, θά φύγη για τό χωρίς
γυρισμό ταξίδι;

— Άδερφή μου άγαπημένη, δέν ξέρω
γιατί τ' άστέρια με τραβάνε τόσο πολύ.
"Οταν τά κοιτάς, δέν άκούω τίποτα,
άφαιρούμαι, ξεχνώ τόν κόσμο.
Μού λένε όρατά πράγματα. Μού μιλάνε
για όνειρεμένες χώρες, για κρινούδα
χάχουλα. Χερουβεϊμ, για μιá γαλάζια
πατρίδα, γεμάτη λουλούδια και χρυσόφωτα
πουλιά. "Α!... τ' άγαπώ τ' άστέρια...

Κι' ή μεγάλη κλαίει... Μά μόνο
στην καρδιά...

"Η άδερφούλα ή γλυκειά φτερούγι-
σε με άβλα φτερά σ' άπόκοσμους τόπους.
Στ' άχνόφωτο ενός χλιαρού δειλινού,
την ώρα πού τά λουλούδια άπαλόγεργαν
τά κεφαλάκια τους, κι' ό άέρας τρελλάοι-
ται με τά φύλλα. Την

ξωτική ώρα πού οι νεράιδες γυρίζουν
στά έρημα λαγγάδια, τη θάψανε τη μικρούλα
άνοιξη με τά χρυσαφιά μαλλιά.

Την πρώτη νύχτα, μερικά άστέρια
είδαν άπό τ' άνοιχτό παράθυρο την
πεθαμένη άδερφή. "Ελαμψαν ευχαριστημένα:
"Ένας καινούργιος σύντροφος.

Μά γρήγορα χλώμασαν. "Εταν τόσο νέα,
τόσο νέα...

Κι' ή μεγάλη άδερφούλα;

Χύνει τώρα έλεύθερα τά δάκρυά της.

Μά ποτέ δέν κλαίει νύχτα κάτω άπό
τ' άστέρια. Ξέρει ότι ένα άπ' αυτά,
μιá λευκή ψυχούλα θά στενοχωριόταν.

Κάτω άπό τ' άστέρια ή μεγάλη άδερφή
δείχεται χαρούμενη.

Κυρά Φροσύνη

ΜΗ ΖΗΤΗΣΗΣ ΠΟΤΕ...

Με την άνατολή του ήλιου ξυπνούσε
κάθε μέρα ή 'Ανέξω κι' έφευγε μαζί
με τά κατόικια της για την βουνοπλαγιά.
"Εκεί καθόταν όλη την ήμερα
και γύριζε τό βράδυ με τη δύση, πάλι
στο σπίτι της όπου την περίμενε ή
μάννα της και τά μικρότερα της άδελφια.

"Η όρισμένη της θέση ήταν κάτω άπ' τό
μεγάλο έλατο καθόταν εκεί όρες
και κοιτάζε γύρω της τά δέντρα, τά
άγριολούλουδα και προπάντων τ' άντικρινό βουνό.

— Τί νάναι πίσω άπ' τό βουνό; σκεπτότανε.
"Ω! νά! θά ναι ή πολιτεία, ή μεγάλη
"Αθήνα! Πόσα φώτα θά χει, τί κόσμο,
τί αυτοκίνητα! Νά μπορούσα νά ήμουνα
κι' έγώ εκεί, τί ευτυχισμένη θά ήμουν!

Αυτά πάντα σκεπτότανε ή 'Ανέξω
και τά μεγάλα της γαλανά μάτια δλο
και πιδ όνειροπόλα γίνονταν σαν άντίκρυζε
τό βουνό. "Η πολιτεία γι' αύτην
ήταν ένας μαγνήτης με δλα τ' άγαθά,
και νόμιζε πώς άρκεί κανείς νά βρísκεται
μέσ' στα φώτα, τόν κόσμο και τ' αυτοκίνητα
για νάχη και την ευτυχία μαζί του.

Κι' όμως, μικρή χωριατοπούλα, μη ζηλεύεις
τόσο τους ανθρώπους της πολιτείας
γιατί σε βεβαιώ δέν είναι ευτυχισμένοι,
όπως τους νομίζεις. Μη κοιτάς
άν γελούν, συχνά πίσω άπ' ένα γέλιο
κρύβεται ένα δάκρυ. "Η πολυτέλεια,
τ' αυτοκίνητα, τά φώτα δέν κάνουν
την ευτυχία. Μη μακαρίζεις τό ευτυχισμένο
χαμόγελο μερικων ανθρώπων, γιατί
ίσως πίσω άπ' αυτό βρίσκονται
σφοδρά οι άπογοητεύσεις της ζωής.

Στη μεγάλη πόλη δλα είναι προσποίη-
ση, τίποτε άληθινό δέν θά βρης. Μη
θαλήσης νά περάσης τόν όρίζοντα
του χωριού σου γιατί θ' άπογοητευθής.
Ζήσε εκεί πάνω στα βουνά σου, βοσκοπούλα
όπως γεννήθηκες μέσ' στην
στοργική άγκαλιά της φύσης, γιατί ή
κοινωνία θά σε ποτίση πίκρες, ένώ ή
φύση ποτέ...

Νά ξερες πόσοι σε ζηλεύουν! Πόσοι
άνθρωποι, άπ' αύτη την πολιτεία πού
τόσο έσύ λαχταράς, δέν θά θέλαν νά
είναι στη θέση σου! Πόσοι δέν θ' άλλαζαν
τά πλούσια παγιά τους με τό
φωμότσο σου, πόσοι δέν ποθούν την
άγνοιά σου!

Μη ζητήσεις ποτέ νά δής και νά ζήσης
τη ζωή της πόλης, μικρή άθώα
υπαρξη, γιατί είναι προτιμότερο νάχη
κανείς ένα όνειρο άνεκλήρωτο, παρά
ένα όνειρο συντρίμια μπροστά του γι-
νομένο,
Σφίγγ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

«Ο Νάρκισσος λείπει στὸν κύριο Χ. . . πού κτίζει ἓνα μεγάλο σπίτι μὲ βεράντες».

— Τί καλὸς πού εἰσθε, κύριε, ἀφοῦ κάνετε κολόννες μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ παίζω κρυφτούλι μὲ τὴ Μπεμπέκα σας.
Μῦθον τῆς Ἀνδρου

* *

— Τί νούμερο παπούτσια φορᾷς. Τοτό;

— Τριάντα-ἑξή. Ἐσύ;

— Κι' ἐγὼ τριαντάεξη.

— Ὅστε ἓνα πόδι ἔχουμε κι' οἱ δύο μας.

— Σώπα δὰ καίμενε! Κι' οἱ δύο μας ἔχουμε τέσσερα!

Πρόμαχος τῆς Ἑλευθερίας

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΝΤΑΘΛΟΥ ΤΟΥ 1932-33

[Ἰδε Διάπλασι τοῦ 1932, φυλλ. 48]

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Δ' ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ

Τυπογραφικὰ Λάθη

Εἶχα δώσει γιὰ διόρθωσι τὸ κατωτέρω διηγηματάκι στὸ ὁποῖον ὄχι μόνον εἶχα ἀφήσει ἐξέπιτες καὶ πολλὰ τυπογραφικὰ λάθη, ἀλλὰ εἶχα ἀλλοιώσει καὶ τὴ στίξη γιὰ νὰ λυθῇ πρὸ δύσκολα. Μολαταῦτα οἱ περισσότεροι μοῦ ἐδῶσαν διορθωμένον ὅπως ἔπρεπε καὶ χρειάστηκε νὰ λεπτολογῶ πολὺ — ἰδίως στίς στίξεις γιὰ νὰ δώσω τὰ βραβεῖα. Δημοσιεύω δὴ καὶ τὸ διηγηματάκι γιὰ νὰ τὸ ἴδῃτε πῶς πρέπει νὰ εἶναι μὲ σωστὲς τὶς λέξεις καὶ σωστὲς τὶς στίξεις:

Σὲ λίγο τελειώνω τὶς σπουδές μου καὶ θὰ γυρίσω στὸ πατρικὸ μου σπίτι. Πόσο γρήγορα πέρασαν τὰ χρόνια τῆς διαμονῆς μου στὴν Ἀθήνα, μὰ καὶ πόσο εὐχάριστη στάθηκε γιὰ μένα ἡ ζωὴ στὸ σχολεῖο!

Θυμᾶμαι, φύγαμε μὲ Τρίτη ἀπ' τὸ χωριό, ὁ πατέρας μου, ὁ μεγάλος ἀδελφός μου κι' ἐγώ. Πόση χαρὰ καὶ εὐτυχία αἰσθάνθηκα τὴν πρώτην φορὰ πού πάτησα τὸ χῶμα τῆς Ἀθήνας. Ποθοῦσα τόσο πολὺ αὐτὸ τὸ ταξίδι! Ἀλλὰ τὴ χαρὰ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐκίνασε κι' ἓνα νέφος: Ἡ λύπη γιὰ τὸ χωρισμὸ τῆς μητερούλας μου καὶ τῶν ἀδελφῶν μου.

Ἀκόμα βλέπω ζωηρὰ, σὰν σ' ἓνα μεγάλο καθρέφτη, ὅ,τι ἄφρισα ἐκεῖ πέρα: Βουνά, θάλασσες, κάμπους πράσινους ὅπου παίζουμε οἱ ἄδρες, δένδρα ψηλά, δάση μὲ ὀξυές. . . Ὅλα εἶναι τόσο ὁμορφα στὴν πατρίδα μου!

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ (ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω, καθὼς καὶ ὅσοι δὲν ἐσημείωσαν ἡλικία).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Νέλλη* [15 Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Ἐρείκη* [14Ε].—*Δούλη Δωδεκάνηρος* [14Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Γεώργιος Π. Δευκαδῆτης* [13Ε].—*Βέδας* [13Ε].—*Τώνης Ρεάλης* [13Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [12Ε] εἰς ἑκαστον: Φρανσίν, Δόνα Κλάρα, Μυστηριώδης, Μακεδονικὸν Ἐντελβάις.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [10Ε] εἰς ἑκαστον: Ἰδιότροπος, Βασίλισσα τοῦ Πόνου, Κυρὰ Φροσύνη, Νέα Ἑλλάς.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [8Ε] εἰς ἑκαστον: Μαγνήτης, Ρασπουτίν.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (ἀπὸ 14 ἐτῶν καὶ κάτω).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Ἀγγερινὸς Τεγόπουλος* [15Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ* [14Ε].—*Δυσόχαρτο* [14Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Γκάλικ* [13Ε].—*Δευκάτας* [13Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [12Ε] εἰς ἑκαστον: Ὀνειρον τῆς Πατρίδος, Ναῖς, Φάουστ.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Ε' ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ

Μετάφραση ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ σὲ ξένη γλῶσσα.

Εἶχα δώσει ἓνα μικρὸ διηγηματάκι τοῦ κ. Ξενοπούλου γιὰ νὰ μεταφρασθῇ ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς γνωστότερες ξένες γλῶσσες. Ἀπὸ τοὺς 24 ἀγωνιστὰς τοῦ Πεντάθλου οἱ 15 μετάφρασαν τὸ διηγηματάκι γαλλικὰ—9 στὴ Μεγάλῃ Τάξῃ καὶ 6 στὴ Μικρῇ,—8 ἀγγλικά—6 στὴ Μεγάλῃ Τάξῃ καὶ 2 στὴ Μικρῇ, καὶ ἓνας ἰταλικὰ, ὁ *Ρασπουτίν*. Ἡ μετάφραση αὐτῆς παρουσίασε πολλὰς δυσκολίας, γιὰτὶ εἶναι πολὺ πρὸ εὐκόλου νὰ μεταφράσῃ κανεὶς ἀπὸ μιὰ ξένη γλῶσσα στὴ δικήν του πού τὴν ξέρει καλύτερα καὶ καταλαβαίνει ποιά ἐκφραση εἶναι σωστὴ καὶ ποιά δὲν εἶναι, παρὰ σὲ μιὰ ξένη πού δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ξέρῃ τόσο καλὰ τοὺς ἰδιωτισμούς της. Παράδειγμα ἡ λέξις *βυθισμένος*. Ἡ κυριολεξία της στὴ γαλλικὴ γλῶσσα εἶναι plongé καὶ στὴν ἀγγλικὴ immersed. Στὴν περὶπτωσιν ὅμως αὐτὴ ἡ λέξις *βυθισμένος* σήμαινε ἀφωσιωμένος στὸ γράψιμο, κι' ἐπομένως δὲν μπορούσε ν' ἀποδοθῇ μ' αὐτὲς τὶς λέξεις. Σωστά τὶς βοήσαν ὅσοι ἔγραψαν absorbé καὶ sunk in thoughts. Πολλοὶ ὅμως τὴν μετέφρασαν assourci, enivré, étourdi, enfoncé καὶ ἀγγλικά deep musing, profoundly, κτλ. Θὰ εἶχα πολλὰ παρόμοια ν' ἀναφέρω, ἀλλὰ περιορίζομαι μόνον σ' αὐτὸ τὸ παράδειγμα. Προσθέτω πῶς ἀπὸ ὅλες τὶς μετάφράσεις γενικὰ καλύτερη ἦταν τῆς *Ἐρείκης*—ἀγγλικὰ—καὶ ἀπὸ τὶς γαλλικὰς τῆς *Βασίλισσας τοῦ Πόνου*. Στὴν Μικρῇ Τάξῃ ἡ καλύτερη μετάφραση εἶναι τοῦ *Δυσόχαρτου*.

Τοῦ *Ρασπουτίν* ἐπίσης ἡ μετάφραση ἦταν ἀπὸ τὶς καλύτερες καὶ βραβεύεται κι' αὐτὴ.

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Ἐρείκη* [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Βασίλισσα τοῦ Πόνου* [18Ε].—*Κυρὰ Φροσύνη* [17Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Δούλη Δωδεκάνηρος* [16Ε].—*Ρασπουτίν* [16Ε].—*Βέδας* [16Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [14Ε] εἰς ἑκαστον: Φρανσίν, Νέλλη, Μαγνήτης, Γ. Π. Δευκαδῆτης.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [12Ε] εἰς ἑκαστον: Μυστηριώδης, Ἰδιότροπος, Τώνης Ρεάλης.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [10Ε] εἰς ἑκαστον: Μακεδονικὸν Ἐντελβάις, Νέα Ἑλλάς, Δόνα Κλάρα.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Δυσόχαρτο* [18Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ* [17Ε].—*Ναῖς* [16Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [10Ε] εἰς ἑκαστον: Γκάλικ, Φάουστ.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [8Ε] εἰς ἑκαστον: Ἀγγερινὸς Τεγόπουλος, Ὀνειρον τῆς Πατρίδος, Δευκάτας.

ΓΕΝΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Γιὰ νὰ βγάλω ἀπὸ τὰ μερικὰ ἀποτελέσματα κάθε Ἀγωνίσματος τὰ γενικά ἀποτελέσματα τοῦ Πεντάθλου, ἔδωσα ἀριθμητικὴ ἀξία στὰ βραβεῖα καὶ στοὺς Ἑπαίνους ὡς ἑξῆς: Α' Βραβεῖον=6, Β' Βραβεῖον=5, Γ' Βραβεῖον=4, Α' Ἐπαινος=3, Β' Ἐπαινος=2, Γ' Ἐπαινος=1.

Τὸ ἄθροισμα τῶν ἀριθμῶν πού ἔχει πάρει ὁ καθένας τοῦ δίνει τὴ θέση του στὴ γενικὴ βαθμολογία. Ἀν τύχῃ δύο ἢ περισσότεροι νὰ ἔχουν συγκენტρώσει τὸ ἴδιο ἄθροισμα, προηγεῖται ἐκεῖνος πού ἔχει πάρει ἀνώτερον βαθμὸν στὰ δυσκολότερα Ἀγωνίσματα. (Κατὰ σειράν δυσκολίας τὰ Ἀγωνίσματα κατὰτάσσονται ὡς ἑξῆς: Α' Ποίημα, Β' Σύνθεση Πνευματικῶν Ἀσκήσεων, Γ' Μετάφραση σὲ ξένη γλῶσσα, Δ' Τυπογραφικὰ λάθη, Ε' Λύσεις.) Ἀπὸ ἐκείνους πάλι πού πήραν ὅμοια βραβεῖα ἢ Ἐπαίνους, προηγεῖται ὁποῖος ἀναφέρεται πρῶτος.

Σύμφωνα μὲ τ' ἀνωτέρω στὴ *Μεγάλῃ Τάξῃ* ἀνακηρύσσεται νικητρία ἡ

ΕΡΕΙΚΗ

μὲ δύο Πρῶτα βραβεῖα, δύο Δεύτερα κι' ἓνα Β' Ἐπαινο, δηλαδὴ μὲ 6+6+5+5+2=24.

Ἀμέσως κατόπιν ἔρχεται ἡ *Νέλλη* μὲ 23 (δύο Πρῶτα βραβεῖα, ἓνα Δεύτερο καὶ δύο Α' Ἐπαίνους) καὶ ἡ *Δούλη Δωδεκάνηρος* μὲ 22 (ἓνα Πρῶτον βραβεῖο καὶ δύο Δεύτερα, δύο Τρίτα κι' ἓνα Α' Ἐπαινο).

Οἱ ἄλλοι ἔρχονται μὲ τὴν ἑξῆς σειρά: *Ρασπουτίν* 20, Γ. Π. Δευκαδῆτης 18, *Βέδας* 18, *Τώνης Ρεάλης* 17, *Βασίλισσα τοῦ Πόνου* 17, *Κυρὰ Φροσύνη* 17, *Μακεδονικὸν Ἐντελβάις* 16, *Νέα Ἑλλάς* 14, *Ἰδιότροπος* 14 καὶ λοιποί.

Στὴ *Μικρῇ Τάξῃ* ἀνακηρύσσεται νικητὴς τὸ

ΔΥΣΟΧΑΡΤΟ

μὲ τὸ ἀνώτερον ἄθροισμα ἀπ' ὅλους γενικά τοὺς Ἀγωνιστὰς τοῦ Πεντάθλου. Τὸ *Δυσόχαρτο* πήρε τρία Πρῶτα βραβεῖα καὶ δύο Δεύτερα. Τὸ ἄθροισμά του ἐπομένως εἶναι 6+6+6+5+5=28, πού οὐτε στὴ Μεγάλῃ Τάξῃ τὸ πλεονέκτημα κανεὶς.

Οἱ ὑπόλοιποι ἔχουν τὴν ἀκόλουθον σειρά:

Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ 21, *Ναῖς* 20, *Δευκάτας* 20, *Ἀγγερινὸς Τεγόπουλος* 20, *Γκάλικ* 17 καὶ λοιποί.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

Υ. Γ. — Μετάφραση σὲ ξένη γλῶσσα ἔκρινε περιττὸ νὰ δημοσιεύσω. Ἡ καλύτερη, καθὼς εἶδαμε, εἶναι μιὰ ἀγγλική, πού πόσοι θὰ τὴ διάβαζαν! Ἡ καλύτερη πάλι γαλλική, πού θὰ τὴ διάβαζαν περισσότεροι, δὲν εἶναι δημοσιεύσιμη.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ προκηρυχθῇ τὸ Πένταθλο τοῦ 1934-35. Συγχαίρω τοὺς νικητὰς καὶ περιμένω τὶς φωτογραφίες τους.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθήνα, 42 ὁδὸς Ἑυριπίδου
τὴν 26 Σεπτεμβρίου 1934

ΤΟ διηγήμα τοῦ Ἀλέξαν. Παπαδιαμάντη, πού τελειώνει σ' αὐτὸ τὸ φυλλάδιο, ἔκρινε ἀποδοχὴ καὶ στὸν τόμο τοῦ 1933 μὲ τὸν τίτλο «Τὰ θαυμάσια στὸ ρέμα». Δὲν θὰ θυμῆθκα, κι' ὅταν τὸ βρῆκα στὰ χαρτιά μου μὲ ἄλλο τίτλο, ἐνόμισα πῶς εἶναι καινούργιο. Δὲν περᾶζει. Οἱ νέοι συνδρομηταὶ τὸ βλέπουν γιὰ πρώτη φορὰ κι' οἱ παλιοὶ δὲν θὰ δυσχεραστῇσαν ἀν' ἐκταδῶσαν ἓνα μικρὸ ἀριστοῦργημα τοῦ Παπαδιαμάντη. Τὶ μεγάλος, ἀλήθεια, διηγηματογράφος! Καὶ φαίνεται καλύτερα σ' αὐτὲς τὶς διασκευὰς πού ἔκαμε ἡ δ. Γεωργία Ταρπούλη, συμμορφώνοντας προπάντων τὴ γλῶσσα ὥστε νὰ εἶναι ἐντελὴς δημοτικὴ. Γιὰτὶ ὁμολογουμένως, στὴν ἀνάμικτη, ἀκατάστατη καὶ μάλισιν καθαρεύουσα γλῶσσα πού ἔγραψε ὁ Παπαδιαμάντης, τὰ διηγηματὰ του γάνουν πολὺ.

Ὁ Ὑπονόβτης μοῦ γράφει πῶς πῆγε στὴ Θεσσαλονίκην κι' ἔμεινε κατενθουσιασμένος ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ τοὺς φιλοξένους κατοίκους της. Λυθίθηκε μόνον πού δὲν μπόρεσε νὰ μείνῃ περισσότερον, νὰ ἱσθῇ καὶ τὴν Ἐκθεσιν, γιὰτὶ ἓνα «σκληρὸ» τηλεγράφημα «ἔλα αὐρὸν, ἐξάπαντος» τὸν ἔκαμε νὰ γυρίσῃ κατὰφροσύνην. Εὐτυχὴς δὲν συνέβαινε τίποτα. Μόνον τοῦ ἐπέδωξαν νὰ γυρίσῃ γιὰ . . . τιμωρία, ἐπειδὴ ἔκαμε 20 ἡμέρας στὴ Θεσσαλονίκην χωρὶς νὰ γράψῃ στοὺς δικούς του δύο λόγια. «Α, μὰ τὸ ἀξίζει! Ἔτσι κάνουν; Ἀς εἶναι, ὁ Ὑπονόβτης μὲν ὑπόσχεται πῶς δὲν θὰ τὸ ξανακάνῃ. Καὶ γι' αὐτὸ τοῦ ἔστειλα κι' ἐγὼ ὅ,τι μοῦ ζήτησε».

Ναί, *Κρινάκι*, τὸ φθινόπωρον ἐτοιμάζει τὴ γκριζὰ τοιαύτην του. Καίρως νάρχισις ἢ «τακτική» ζωὴ τῆς πόλεως καὶ τοῦ σχολείου, ὅστερ' ἀπὸ τὴν «τρελλή» τῆς ἐξοχῆς καὶ τῶν διακοπῶν. Καὶ μοῦ περιγράφεις θυμωμένα τὴ ζωὴ αὐτὴ πού ἔκαμε στὸν Πόρον μὲ τὰ θανατωτὰ του ἀκρογιάλια. Ἐκεῖ ἔχχασε κι' ὅλες σου τὶς φίλες, καὶ μένα ἀκόμη, πού εἶχα νὰ λάβω γράμμα σου τρεῖς μῆνες. Νὰ ἴδω, θὰ μοῦ γράψῃς τώρα πὺ συχνά;

Ἐλληνοπούλα, εἶδα στὸ «Νεολόγο» γι' αὐτὴ τὴ γιορτὴ πού κάματε κετ' ἐπὶ ὑπὲρ τῶν Παιδικῶν Ἐξοχῶν. Καὶ ὅς σὺ συγχαίρω καὶ γιὰ τὴν καλὴν ἰδέαν καὶ γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν. Τὸ κομμάτι πού ἔκαμε νὰ μοῦ τὸ στείλῃς. Ἀν κατὰλαθα καλὰ, εἶναι μετὰφραση ἀπὸ τὸ ἀρχαῖον τοῦ Πλάτωνα. Λοιπόν, μιὰ μετάφραση τέτοια, ὅταν εἶναι καλὴ, μπορεῖ ἐξαιρετὰ νὰ ἐγκριθῇ. Χαίρετ' ὅν ἀδερφό σου καὶ περιμένω νὰ μοῦ γράψῃς.

Μὲ πολλὴν μου χαρὰ σὲ ξαναβλέπω, *Φάνη Ἀφαντε*. Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια καὶ γιὰ τὶς φροντίδας πού καταβάλλεις γιὰ τὴν διάδοσίν μου. Κι' ἐγὼ ἐλπίζω πῶς ἔχουν καλὰ ἀποτελέσματα. Ἐλαβα καὶ τὸ κομμάτι σου καὶ θὰ σοῦ πῶ ἅμα τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του. Ἀλλὰ νὰ μὴ γίνῃς πάλι . . . ἄφαντος!

Χαίρω, *Ξεπομπὴ Λόρδε*, πού ἡ Ἐκθεση ἔγινε ἀφορμὴ νὰ γνωρίσετε ἡ νὰ ἐκναίθῃτε ἐκεῖ τόσα Διαπλάσους. Πραγματικῶς, ὁ «Μπέμπης Ἀρχιλόταρχος» εἶναι ἓνα ἐντελὸς πρωτότυπον παιδικὸ μυθιστορηματάκι τοῦ κ. Ξενοπούλου, πού τὸ ἀγαπᾷ πολὺ καὶ τὸ ἐδῶκα ἐμπόρου στὴν σειρά τῆς Βιβλιοθήκης Δημητράκου. Ὅταν ὅμως ἐπρόκειτο νὰ δημοσιεύθῃ στὴ «Διάπλαση», ἐπειδὴ ἦταν γιὰ μικρὰ παιδιὰ, τὸ

ἔδωκε στὴν Κυρὰ-Μάρθα νὰ τὸ περιλάβῃ σ' αὐτὰ πού δημοσιεύει μὲ τὸν ὄνομα της. Αὐτὸ δὲν εἶναι παράδοξον, οὔτε γίνεται πρώτη φορὰ, γιὰτὶ ἐμεῖς ἐδῶ ἔχουμε «πνευματικὴ κοινοκτημοσύνη» καὶ παραμερίζουμε κάθε προσωπικὴ μας φιλοδοξία μπροστὰ στὸ συμφέρον τοῦ περιοδικοῦ μας καὶ τῶν παιδιῶν μας. Ναί, τὸ νέο Πένταθλο θὰ προκηρυχθῇ τώρα μὲ μεγάλῃ προθυμίᾳ καὶ, ὅσοι θέλουν, θάχουν ὅλο τὸν καιρὸ νὰ λάβουν μέρος.

Ἐλαβα, *Ἀνθὲ τῆς Διαπλάσεως*, τὴν «ἐργασία» σου πάλιν στὶς Ἀθηναϊκὰς Ἐπιστολάς. Πολὺ καλὰ τὶς χαρακτηρίζεις: Εἶναι τὰ *ἄρθρα*, ἢ μάλλον τὰ *χρονογραφήματα* τοῦ περιοδικοῦ μας, καὶ σ' αὐτὰ ὁ κ. Φαίδων προσπαθεῖ πάντα, παίνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὰ ἐπίκαιρα, νὰ σὰς κάνῃ μιὰ διδασκαλίαν, νὰ σὰς δύνῃ ἓνα μάθημα, ἐγκυκλοπαιδικὸ ἢ κοινωνικόν, νὰ πλουτίσῃ τὸ πνεῦμα σας καὶ προπάντων νὰ μορφώσῃ τὸ χαρακτὴρ σας. Καὶ θὰ δημοσιεύσῃ μάλιστα τὴν καλὴν αὐτὴν ἐργασίαν σου, ἂν δὲν μιλῶσαι τόσο—καὶ δυστυχῶς εἶναι τὸ μεγαλύτερον μέρος—γιὰ τὶς Ἐπιστολὰς περὶ Χιτλερισμοῦ, θεμάτων δηλαδὴ πού δὲν θὰ ἤθελα—καὶ εἴπα γιὰ τοὺς λόγους—νὰ ξαναγυρίσῃ. Τώρα περιμένω καὶ τὸ κομμάτι σου γιὰ τὴν Σελίδα.

Πολὺ ὠραία ἡ περιγραφή σου, *Ναυτάκι τῆς Δέσβου*. Κι' ἐμεῖς ἐδῶ εἶδαμε θαυμάσια πράγματα κατὰ τὸ διάστημα τῆς «Ναυτικῆς Ἑβδομάδας». Πέσω, πού ἔγινε γιὰ πρώτη φορὰ, ὁ κ. Φαίδων ἔγραψε μιὰ Ἐπιστολὴν γιὰ τὴν ἀγάπην τῆς θάλασσας, γι' αὐτὸ δὲν ἔκρινε ἀπαραίτητον νὰ γράψῃ καὶ φέτο. Γιὰ τὸν ἴδιον λόγον δὲν θὰ γράψῃ ἴσως οὔτε γιὰ τὴν «Ἡμέραν τῶν Ζώων» πού ἐτοιμάζεται γιὰ τὴν 4 Ὀκτωβρίου: ἔγραψε πέσω.

Ὅλα τὰ παιδιὰ, *Ἀγκάθι*, αἰσθάνονται κάποια ἀπογοήτευσιν ὅταν ἀφίνουν τὴν ἐξοχὴν γιὰ νὰ γυρίσουν στὴν πόλιν καὶ νὰ «κλειστοῦν». Γρήγορα ὅμως συνηθίζουσιν πάλιν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ σπιτιοῦ καὶ τοῦ σχολείου, ὅπως θὰ τὴ συνήθισεν, εἰμαι βέβαιη, καὶ σὺ. Γιὰ τὸ κομμάτι σου τί νὰ σοῦ πῶ; Μήπως θυμώσαι μέσα στὰ τόσα πού λαβαίνω; Πάντως, ἂν δὲν εἶδες ἀκόμα τίποτα, θὰ πῇ πῶς χάθηκε καὶ στείλες ἄλλο. Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὶς συστάσεις πού μοῦ κάνεις καὶ . . . ἄς ἴδωμεν τὸ ἀποτέλεσμα.

Σὲ συγχαίρω, *Κυριωτόπουλο*, πού ἀπολύθηκες μὲ σωστὸ 10, οὐ κι' ἄλλα, δύο Διαπλάσους, καὶ σ' εὐχαριστῶ πού ὅταν σὰς συγχαίρηκε ὁ κ. Διευθυντής, «κορδωθήκες» καὶ φώναξες: «Μὰ, κύριε, ἀφοῦ εἴπαμε Διαπλάσους! . . . Ὁρατὰ ζῆς τώρα στὴν ἐξοχὴ, μοῦ φαίνεται ὅμως πῶς μπορούσαι νὰ ζυγῇς λίγο πρὸς νωρίς» 9 τὸ πρωτ', καὶ καλοκαίρι μάλιστα, εἶναι ἀργά. Ἐλαβα τὴν ἐπιταγὴν, εὐχαριστῶ.

Ἐσύ, *Τιτάν*, εἶσαι πρὸ δικαιολογημένος πού εἶχες νὰ μοῦ γράψῃς τρεῖς μῆνες, ἀφοῦ μεσολάβησε καὶ ἀρρώστια. Εὐγες, πολὺ καλὸς ὁ βαθμός σου, 9 $\frac{1}{11}$, ἀφοῦ μάλιστα ἦταν κι' ὁ μεγαλύτερος πρὸ δόθηκε στὴν τάξιν σου. Ἀλλὰ γιὰτὶ ἀμφιβάλλεις ἂν καὶ τοῦ χρόνου θὰ εἶσαι πρῶτος; Ἐγὼ λέω πῶς θὰ εἶσαι καὶ μὲ μεγαλύτερον μάλιστα βαθμό, Διαγωνισμὸς Ἀσκήσεων δὲν θὰ προκηρυχθῇ φέτος ἄλλος τοῦ χρόνου πιά.

Δυσχερῶς βέβαια ὅλ' αὐτὰ, *Μαραμένο Τριαντάφυλλο*, ἀλλ' ἀφοῦ ἦταν περαστικά, ἄς λάβω δόξα σοι ὁ Θεός. Τώρα ἐλπίζω νὰ εἶσαι ἐντελὸς καλὰ. Ἀ! δὲν ξέρεις τί εἶναι τὸ Σῆμα τῶν Συνδρομητῶν; Εἶναι μιὰ κομψὴ καρφισσοῦλα μὲ τὸ μονόγραμμα Δ. τ. Π. (Διάπλασις τῶν Παιδῶν),

πού τ' ἀγορίζει τὴ φοροῦν στὴ γραβάτα ἢ στὸ φιλέτο τοῦ σακκακιοῦ σὰν κοινὰρδα, καὶ τὰ κορίτσια στὴ σεμζέττα ἢ στὴ ζακέττα. Τὸ μονόγραμμα διακρίνεται καλὰ, καὶ ὁποῖος τὸ ξέρει καὶ τὸ βλέπει, καταλαβαίνει πῶς ἐκεῖνος πού τὸ φορεῖ εἶναι Διαπλάσος. Ἐσοὶ γίνονται πολλὰς γνωρίσεις.

Κι' ἐγὼ ἀπόρησα, *Ἰκάδιρως*, μ' αὐτὴ τὴν ἀντικατάστασιν, πού δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πῶς ἔγινε. Μήπως ὁ σπειροθέτης, ἅμα ἐδιδάσκει καὶ ἀπ. . ., συμπλήρωσε μόνον του «καὶ ἀποκρίνεται», ἐνῶ σὺ εἶχες «καὶ ἀπαντᾷ»; Καμμιά φορὰ συμβαίνει κι' αὐτὸ καί, ἐπειδὴ ἡ λέξις ταυρίζεται στὸ νόημα, ὁ διορθωτής, πού μόνο ὅταν ἀμφιβάλλῃ κοιτάζει τὸ χειρόγραφο, δὲν φαντάζεται πῶς ἔγινε ἀντικατάστασιν καὶ τὴν ἀφίνει. Πάντως τὸ «ἀποκρίνεται» δὲν εἶναι καθόλου πρὸ μουσικοῦ ἀπὸ τὸ «ἀπαντᾷ» ἢ «ἀπαντᾷ», καὶ σοῦ ἔχθλας ἐκεῖ τὸ μέτρο, γιὰτὶ σοῦ ἔκαμε ἓνα στίχο δεκατρισύλλα

